

Suvestinė redakcija nuo 2017-01-01 iki 2019-07-05

Įsakymas paskelbtas: Žin. 1999, Nr. [88-2606](#), i. k. 0992330ISAK00000383

Nauja redakcija nuo 2017-01-01:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

**LIETUVOS RESPUBLIKOS ŽEMĖS ŪKIO
MINISTRAS**

**ĮSAKYMAS
DĖL PRIVALOMŲJŲ RINKAI TIEKIAMOS SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS
MEDŽIAGOS IR SODO AUGALŲ KOKYBĖS REIKALAVIMŲ APRAŠO
PATVIRTINIMO**

1999 m. spalio 7 d. Nr. 383

Vilnius

Įgyvendindamas 2008 m. rugsėjo 29 d. Tarybos direktyvą 2008/90/EB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir sodininkystei skirtais vaisiniais augalais (OL 2008 L 267, p. 8) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 652/2014 (OL 2014 L 189, p.1), 2000 m. gegužės 8 d. Tarybos direktyvą 2000/29/EB dėl apsaugos priemonių nuo augalams ir augaliniams produktams kenksmingų organizmų įvežimo į Bendriją ir išplitimo joje (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 29 tomas, p. 258) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2014 m. gegužės 15 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (ES) Nr. 652/2014 (OL 2014 L 189, p. 1), 2003 m. birželio 18 d. Tarybos direktyvą 2003/61/EB, iš dalies keičiančią direktyvas: 66/401/EEB dėl prekybos pašarinių augalų sėkla, 66/402/EEB dėl prekybos javų sėkla, 68/193/EEB dėl prekybos vynmedžių vegetatyvine dauginamąja medžiaga, 92/33/EEB dėl prekybos daržovių dauginamąja ir sodinamąja medžiaga, išskyrus sėklą, 92/34/EEB dėl prekybos vaisinių augalų dauginamąja medžiaga ir vaisiams auginti skirtais vaisiniais augalais, 98/56/EB dėl prekybos dekoratyvinių augalų dauginamąja medžiaga, 2002/54/EB dėl prekybos runkelių sėkla, 2002/55/EB dėl prekybos daržovių sėkla, 2002/56/EB dėl prekybos sėklinėmis bulvėmis ir 2002/57/EB dėl prekybos aliejinių ir pluoštinių augalų sėkla Bendrijos lyginamųjų tyrimų ir bandymų atžvilgiu (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 39 tomas, p. 218), 2003 m. lapkričio 26 d. Komisijos direktyvą 2003/111/EB, iš dalies keičiančią Tarybos direktyvos 92/34/EEB dėl vaismedžių dauginamosios medžiagos ir vaisiams skirtų vaismedžių prekybos II priedą (OL 2004 m. *specialusis leidimas*, 3 skyrius, 41 tomas, p. 191), 2014 m. spalio 15 d. Komisijos įgyvendinimo direktyvą 2014/96/ES dėl vaisinių augalų dauginamosios medžiagos ir sodininkystės vaisinių augalų, kuriems taikoma Tarybos direktyva 2008/90/EB, ženklinimo, plombavimo ir pakavimo reikalavimų (OL 2014 L 298, p. 12), 2014 m. spalio 15 d. Komisijos įgyvendinimo direktyvą 2014/97/ES, kuria įgyvendinamos Tarybos direktyvos

2008/90/EB nuostatos dėl tiekėjų ir veislių registracijos ir bendrojo veislių sąrašo (OL 2014 L 298, p. 16), 2014 m. spalio 15 d. Komisijos įgyvendinimo direktyvą 2014/98/ES, kuria įgyvendinamos Tarybos direktyvos 2008/90/EB nuostatos dėl jos I priede nurodytoms vaisinių augalų gentims ir rūšims taikomų specialių reikalavimų, tiekėjams keliamų specialių reikalavimų ir oficialių patikrinimų išsamių taisyklių (OL 2014 L 298, p. 22),

tvirtinu Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų kokybės reikalavimų aprašą (pridedama).

ŽEMĖS ŪKIO MINISTRAS

EDVARDAS MAKELIS

PATVIRTINTA
Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
1999 m. spalio 7 d. įsakymu Nr. 383
(Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro
2016 m. gruodžio 30 d. įsakymo Nr. 3D-778
redakcija)

PRIVALOMŲJŲ RINKAI TIEKIAMOS SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS IR SODO AUGALŲ KOKYBĖS REIKALAVIMŲ APRAŠAS

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų kokybės reikalavimų aprašas (toliau – aprašas) reglamentuoja privalomuosius reikalavimus sodo augalų dauginamajai medžiagai, tiekiamai rinkai, ir ruošiamiems ir tiekiamiems rinkai sodo augalams, skirtiems vaisiams ir uogoms auginti.
2. Aprašo tikslas – užtikrinti kokybiškos, neužkrėstos kenksmingaisiais organizmais sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų, skirtų vaisiams ir uogoms auginti, paruošimą bei tiekimą rinkai.
3. Aprašas privalomas fiziniams ir juridiniams asmenims (toliau – asmenys), užsiimantiems sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų tiekimu rinkai.
4. Apraše nustatyti reikalavimai taikomi augalų gentims ir rūšims, išvardytiems 1 priede, jų hibridams ir kitų augalų genčių arba rūšių, arba jų hibridų poskiepiams ir kitoms augalo dalims, jei minėtų genčių, rūšių ar jų hibridų sodo augalų dauginamoji medžiaga yra arba turi būti į juos įskiepyta.
5. Apraše nustatyti reikalavimai netaikomi dauginamajai medžiagai ir sodo augalams, kurie skirti:
 - 5.1. išvežti į ne Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybes, jei jų tapatumas yra lengvai nustatomas ir jie laikomi pakankamai izoliuoti. Tapatumo nustatymo ir izoliavimo priemonės tvirtina Europos Komisija (toliau – EK);
 - 5.2. bandymams ar mokslo tikslams;
 - 5.3. selekciniam darbui;
 - 5.4. genetinei įvairovei išsaugoti.

II SKYRIUS PAGRINDINĖS SĄVOKOS

6. Apraše vartojamos sąvokos:
 - 6.1. **Atrinktas motininis sodo augalas** – motininis sodo augalas, tiekėjo teikiamas pripažinti superelitiniu motininio sodo augalu.
 - 6.2. **Augalo klonas** – vegetatyvinių augalo palikuonių visuma.

6.3. Elitinis motininis sodo augalas – elitinei dauginamajai medžiagai išauginti skirtas motininis sodo augalas.

6.4. Iš esmės be defektų – požymis, rodantis, kad defektų (pažeidimų, pakitusios spalvos, surandėjusių ar išdžiūvusių audinių), kurie galėtų turėti įtakos pačios dauginamosios medžiagos ar sodo augalų kokybei arba sumažintų jos naudingumą, yra ne daugiau, nei numatoma ją tinkamai auginant ir tvarkant, ir tai atitinka gerąją auginimo ir tvarkymo praktiką.

6.5. Iš esmės be kenksmingųjų organizmų – požymis, rodantis, kad kenksmingųjų organizmų ant dauginamosios medžiagos ar sodo augalų yra tiek mažai, kad užtikrinama priimtina dauginamosios medžiagos kokybė ir naudingumas.

6.6. Kenksmingasis organizmas – augalams ar augaliniams produktams žalingas bet kurios rūšies, padermės ar biotipo augalas, gyvūnas arba patogeninis mikroorganizmas, nurodytas šio aprašo 2, 3 ar 4 prieduose.

6.7. Kriogeninis augalų medžiagos konservavimas – iki ypač žemos temperatūros atšaldytos augalų medžiagos laikymas, siekiant išlaikyti augalų medžiagą gyvybingą.

6.8. Laboratorinis tyrimas – mėginio tyrimas laboratorijoje.

6.9. Motininio sodo augalo atnaujinimas – motininio sodo augalo pakeitimas kitu, iš jo vegetatyviniu būdu išaugintu, augalu.

6.10. Motininis sodo augalas – dauginamajai medžiagai išauginti skirtas sodo augalas.

6.11. Sertifikuotas motininis sodo augalas – sertifikuotai dauginamajai medžiagai išauginti skirtas motininis sodo augalas.

6.12. Sodo augalas – augalas, skirtas vaisiams ir uogoms auginti.

6.13. Sodo augalų dauginamoji medžiaga – dauginamoji medžiaga, skirta tam tikros veislės sodo augalams daugininti ir auginti.

6.14. Sodo augalų dauginamosios medžiagos kategorija – tam tikros sodo augalų rūšies dauginamosios medžiagos kokybės grupė, nustatoma pagal šį aprašą. Sodo augalų dauginamosios medžiagos kategorijos yra šios: superelitinė, elitinė, sertifikuota ir CAC dauginamoji medžiaga.

6.15. Sodo augalų dauginamosios medžiagos siunta – tam tikras kiekis vienos veislės ir kategorijos sodo augalų dauginamosios medžiagos, kurią galima atpažinti pagal vienalytiškumą ir kilmę.

6.16. Sodo augalų mikrodauginimas – greitas sodo augalų medžiagos vegetatyvinis dauginimas naudojant in vitro diferencijuotus vegetatyvinius pumpurus arba iš sodo augalo paimtą meristemą, kai siekiama išauginti daug sodo augalų.

6.17. Superelitinis motininis sodo augalas – superelitinei dauginamajai medžiagai išauginti skirtas motininis sodo augalas.

- 6.18. **Vaisius vedantis sodo augalas** – iš motininio sodo augalo išaugintas augalas, kuriam leidžiama subrandinti vaisius, kad būtų galima patikrinti to motininio sodo augalo veislės tapatumą.
- 6.19. **Vegetatyvinis dauginimas** – motininių augalų dauginimas iš vegetatyvinių augalų dalių siekiant gauti pakankamai tos pačios kategorijos motininių augalų.
- 6.20. **Vizualusis augalų tikrinimas** – augalų ar jų dalių apžiūra arba tikrinimas lęšiu, stereoskopu ar mikroskopu.
- 6.21. Kitos apraše vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jas apibrėžia Lietuvos Respublikos augalų sėklininkystės įstatymas, Lietuvos Respublikos augalų apsaugos įstatymas, Lietuvos Respublikos augalų veislių apsaugos įstatymas ir Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymas.

III SKYRIUS

SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS IR KATEGORIJOS

7. Sodo augalų dauginamoji medžiaga skirstoma į šias kategorijas:
- 7.1. superelitinė dauginamoji medžiaga – dauginamoji medžiaga, išauginta pagal bendrai pripažintus dauginimo metodus, išlaikiusi veislės tapatumą, įskaitant veislės pomologines savybes, apsaugota nuo ligų, atitinkanti šiame apraše nurodytus reikalavimus, keliamus superelitinei dauginamajai medžiagai ir skirta elitinei dauginamajai medžiagai išauginti;
- 7.2. elitinė dauginamoji medžiaga – dauginamoji medžiaga, išauginta tiesiogiai arba tam tikrą laiką vegetatyviai dauginant superelitinę dauginamąją medžiagą pagal bendrai pripažintus dauginimo metodus, išlaikiusi veislės tapatumą, įskaitant veislės pomologines savybes, apsaugota nuo ligų, atitinkanti šiame apraše nurodytus reikalavimus, keliamus elitinei dauginamajai medžiagai ir skirta sertifikuotai dauginamajai medžiagai išauginti;
- 7.3. sertifikuota dauginamoji medžiaga – dauginamoji medžiaga, išauginta tiesiogiai arba gauta tam tikrą laiką vegetatyviniu būdu dauginant elitinę dauginamąją medžiagą ir atitinkanti šiame apraše nurodytus reikalavimus, keliamus sertifikuotai dauginamajai medžiagai;
- 7.4. CAC (*Conformitas Agraria Communitatis*) medžiaga – dauginamoji medžiaga ir sodo augalai, kurie atitinka šiai kategorijai keliamus reikalavimus, nustatytus šiame apraše.

IV SKYRIUS

SUPERELITINIŲ MOTININIŲ SODO AUGALŲ REIKALAVIMAI IR JŲ TIKRINIMAS

8. Superelitiniai motininiai sodo augalai turi atitikti šiuos reikalavimus:
- 8.1. Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos (toliau – Valstybinė augalininkystės tarnyba) turi įvertinti, ar superelitinio motininio sodo augalo veislė atitinka bent vieną iš žemiau išvardytų reikalavimų:

8.1.1. Oficialiajame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius, jei veislė įrašyta į ES valstybių narių nacionalinius augalų veislių sąrašus ir jei veislei yra Lietuvos Respublikoje suteikta teisinė apsauga;

8.1.2. sodo augalų techninėje anketoje išvardytus požymius. Sodo augalų techninė anketa teikiama kartu su paraiška sodo augalų veislę įregistruoti į Nacionalinį augalų veislių sąrašą bet kurioje ES valstybėje narėje;

8.1.3. sodo augalų techninėje anketoje išvardytus požymius. Sodo augalų techninė anketa teikiama kartu su paraiška, siekiant sodo augalų veislei suteikti teisinę apsaugą;

8.1.4. Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius, jei tokia veislė jau yra įrašyta Nacionaliniame augalų veislių sąrašą;

8.2. jei veislė atitinka šio aprašo 8.1.2 ar 8.1.3 papunkčių reikalavimus, Valstybinė augalininkystės tarnyba superelitinį motininį augalą pripažįsta tik, jei ES valstybės narės ar trečiosios šalies parengtoje ataskaitoje pateikiami įrodymai, kad atitinkama sodo augalų veislė yra išskirtinė, vienoda ir stabili. Kol sodo augalų veislė dar neįrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, atitinkamas superelitinis motininis augalas ir iš jo išauginta sodo augalų dauginamoji medžiaga gali būti naudojami tik elitinei arba sertifikuotai sodo augalų dauginamajai medžiagai auginti. Draudžiama prekiauti tokia superelitine, elitine ar sertifikuota sodo augalų dauginamąja medžiaga;

8.3. jei superelitinio motininio sodo augalo atitiktį Oficialiajame sodo augalų veislės apraše išvardytiems požymiams nustatyti įmanoma tik vadovaujantis vaisius vedančio augalo požymiais, veislės požymiai nustatomi vaisius vedančio augalo, išauginto iš superelitinio motininio sodo augalo, vaisiuose. Tokie vaisius vedantys augalai laikomi atskirai nuo superelitinių motininio sodo augalų ir superelitinės dauginamosios medžiagos. Vaisius vedantys augalai turi būti apžiūrimi tinkamiausiu metu, atsižvelgiant į klimato ir atitinkamų genčių ar rūšių augalų augimo sąlygas;

8.4. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas reguliariai turi tikrinti ar:

8.4.1. superelitinių motininio augalų veislės požymiai atitinka Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše, nurodyto aprašo 8.1.1 ar 8.1.4 papunkčiuose, išvardytus požymius;

8.4.2. atnaujinti superelitiniai motininiai augalai atitinka jiems keliamus reikalavimus, nurodytus šiame apraše;

8.5. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos paties superelitinio motininio augalo kokybei. Vizualųjį superelitinių motininio sodo augalų tikrinimą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas;

8.6. atitinkama superelitinių motininio sodo augalų gentis ar rūšis turi būti neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina superelitinius motininio sodo augalus

auginimo patalpose ir sodo augalų dauginamosios medžiagos siuntose (toliau – siunta) dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

8.7. kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 2 priedo II skyriuje, procentas neturi viršyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje nustatytos leistinos ribos superelitiniame motininiame sodo augale. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina superelitinį motininį sodo augalą auginimo patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje.

9. Kilus įtarimui, kad superelitinių motininių sodo augalų atitinkama gentis ar rūšis, nurodyta šio aprašo 1 priede, užkrėsta kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 8.6–8.7 papunkčiuose, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas paima mėginius iš superelitinių motininių sodo augalų ir atlieka tyrimus. Mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal *Europos ir Viduržemio jūros regiono augalų apsaugos organizacijos (toliau – EAAO)* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba mėginius ima ir tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

10. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

11. Leidžiama superelitinius motininius sodo augalus laikyti kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu. Jei superelitiniai motininiai augalai laikomi kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, tokiai sodo augalų dauginamajai medžiagai šio aprašo 8.6–8.7 papunkčių ir 9 punkto nuostatos netaikomos.

12. Superelitiniai motininiai sodo augalai auginami vazonuose be dirvožemio ar sterilizuotoje auginimo terpėje. Siekiant atsekti superelitinius motininius sodo augalus, jie turi būti paženklinėti etiketėmis.

13. Jei superelitiniai motininiai sodo augalai auginami dirvožemyje, jis turi būti neužkrėstas šio aprašo 4 priede nurodytais tam tikrai sodo augalų genčiai ar rūšiai, kenksmingaisiais organizmais ir kenksmingaisiais organizmais, kurie perneša virusus. Kenksmingieji organizmai, būdingi atitinkamai sodo augalų genčiai ir rūšiai, nustatomi paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima dirvožemio mėginius. Dirvožemio tyrimai atliekami prieš sodinant superelitinius motininius sodo augalus ir, jeigu kyla įtarimų dėl užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tyrimai kartojami superelitiniais motininiais sodo augalais augant.

14. Jei superelitiniai motininiai sodo augalai auginami dirvožemyje, dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami atsižvelgiant į klimato sąlygas ir kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, biologines savybes.
15. Leidžiama neatlikti dirvožemio tyrimų, jei tam tikros genties ar rūšies sodo augalai, kurie yra kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, augalai šeimininkai, dirvožemyje nebuvo auginti bent penkerius metus ir nekyla įtarimų, kad atitinkamų kenksmingųjų organizmų tame dirvožemyje yra.
16. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei Valstybinė augalininkystės tarnyba, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad dirvožemyje nėra šio aprašo 4 priede atitinkamai genčiai ar rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų ir kenksmingųjų organizmų, kurie perneša virusus.
17. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.
18. Superelitiniai motininiai sodo augalai dauginami vegetatyviniu arba mikrodauginimo būdu, kad būtų gauti superelitiniai sodo augalai ar atnaujinti superelitiniai motininiai sodo augalai. Dauginimas ar mikrodauginimas vykdomas pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, sodo augalų dauginamosios medžiagos tiekėjas taiko nacionalinius protokolus. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.
19. Superelitiniai motininiai sodo augalai auginami atskirai nuo atrinktųjų superelitinių motininių sodo augalų patalpose, kurios yra apsaugotos nuo vabzdžių ir kuriose užtikrinama, kad per visą auginimo procesą nepatektų oru ar iš kitų galimų šaltinių perduodama infekcija. Superelitiniai motininiai sodo augalai turi būti paženklinėti etiketėmis, siekiant juos atsekti.
20. Superelitiniai motininiai sodo augalai auginami, kol superelitinių motininių sodo augalų veislė išlieka stabili ar aplinkos sąlygos, kuriomis tokie augalai auginami, nekinta, taip pat įvertinami bet kurie kiti veiksniai, darantys poveikį veislės stabilumui. Leidžiama atnaujinti superelitinius motininius sodo augalus, kol superelitinių motininių sodo augalų veislė išlieka stabili ar aplinkos sąlygos, kuriomis tokie augalai auginami, nekinta, taip pat įvertinami bet kurie kiti veiksniai, darantys poveikį veislės stabilumui.
21. Kiekvienai sodo augalų genčiai ar rūšiai ir kategorijai taikomi tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimai yra nurodyti šio aprašo 5 priede.

V SKYRIUS

ATRINKTŲJŲ SUPERELITINIŲ MOTININIŲ SODO AUGALŲ IR ATNAUJINTŲ

SUPERELITINIŲ MOTININIŲ SODO AUGALŲ REIKALAVIMAI IR JŲ TIKRINIMAS

22. Atrinktojo superelitinio motininio sodo augalo tam tikra gentis ar rūšis turi būti neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas, auginimo patalpose vizualiai tikrina atrinktąjį superelitinį motininį sodo augalą dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose.

23. Kilus įtarimui dėl atrinktojo superelitinio motininio sodo augalo užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 2 ir 3 prieduose, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima mėginius iš atrinktojo superelitinio motininio sodo augalo ir atlieka tyrimus.

24. Siekiant nustatyti superelitinio motininio sodo augalo užkrėtimą kenksmingaisiais organizmais, mėginiai imami ir tyrimai atliekami tinkamiausiu laiku. Mėginiai imami ir tyrimai atliekami atsižvelgiant į klimato sąlygas, palankiausias aptikti kenksminguosius organizmus, augalo augimo sąlygas ir kenksmingųjų organizmų biologines savybes.

25. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

26. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti atrinktojo superelitinio motininio augalo užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudami Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

27. Siekiant nustatyti, ar atrinktieji superelitiniai motininiai sodo augalai yra neužkrėsti virusais, viroidais, ligas sukeliančiais į virusus panašiais organizmais ir fitoplazmomis, taikomas biologinis indeksavimo, naudojant indikatorinius augalus, tyrimų metodas. Leidžiama naudoti ir kitus tyrimų metodus, jeigu tais metodais gaunamų rezultatų patikimumas prilygtų biologinio indeksavimo, naudojant indikatorinius augalus, patikimumui.

28. Atrinktieji superelitiniai motininiai sodo augalai auginami atskirai nuo superelitinių motininių sodo augalų patalpose, kurios yra apsaugotos nuo vabzdžių ir kuriose užtikrinama, kad per visą auginimo procesą nepatektų oru ar iš kitų galimų šaltinių perduodama infekcija, kol bus gauti laboratorinių tyrimų dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 2 ir 3 prieduose, rezultatai.

29. Atrinktas superelitinis motininis sodo augalas turi būti vizualiai patikrintas, paimti mėginiai ir atlikti tyrimai tik dėl perduodamų per žiedadulkes tam tikrai augalų genčiai ar rūšiai aprašo 3 priede nurodytų virusų, viroidų ar ligas sukeliančių į virusus panašių organizmų, jei:

29.1. jis yra sėjinukas, o Valstybinė augalininkystės tarnyba nustatė, kad sėjinukas yra išaugintas iš augalo sėklos, kuriai nenustatyti užkrėtimo virusais, viroidais, ligas sukeliančių į virusus panašių organizmų požymiai;

29.2. auginami vazonuose sterilizuotoje auginimo terpėje, atskirai nuo superelitinių motininių sodo augalų patalpose, kurios yra apsaugotos nuo vabzdžių ir kuriose užtikrinama, kad per visą auginimo procesą nepatektų oru ar iš kitų galimų šaltinių perduodama infekcija. Atrinktieji superelitiniai motininiai sodo augalai turi būti paženklinami etiketėmis, siekiant juos atsekti.

30. Atnaujintų superelitinių motininių sodo augalų tam tikra gentis ar rūšis turi būti neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, nurodytais aprašo 2 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas auginimo patalpose vizualiai tikrina atnaujintą superelitinį motininį sodo augalą dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais. Kilus įtarimui dėl atnaujinto superelitinio motininio sodo augalo užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima mėginius ir atlieka tyrimus.

31. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti atnaujintų superelitinių motininių sodo augalų užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 2 priede, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, vadovaujamosi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

32. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

33. Siekiant nustatyti, ar atnaujinti superelitiniai motininiai sodo augalai yra neužkrėsti virusais, viroidais, ligas sukeliančiais į virusus panašiais organizmais ir fitoplazmomis, taikomas biologinis indeksavimo, naudojant indikatorinius augalus, tyrimų metodas. Leidžiama naudoti ir kitus tyrimų metodus, jeigu gaunamų rezultatų patikimumas prilygtų biologinio indeksavimo, naudojant indikatorinius augalus, patikimumui.

34. Atnaujinti superelitiniai motininiai sodo augalai turi būti neužkrėsti virusais ir viroidais, nurodytais šio aprašo 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina auginimo patalpose ir siuntose atnaujintus superelitinius motininius sodo augalus dėl užsikrėtimo virusais ir viroidais, kurie nurodyti šio aprašo 3 priede.

VI SKYRIUS

SUPERELITINĖS DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS, SUPERELITINIŲ MOTININIŲ POSKIEPIŲ, SUPERELITINIŲ POSKIEPIŲ, KAI DAUGINAMOJI MEDŽIAGA

NEPRIKLAUSO VEISLEI, REIKALAVIMAI IR JŲ TIKRINIMAS

35. Superelitinė dauginamoji medžiaga, išskyrus superelitinius motininius sodo augalus ir superelitinius poskiepius, kai sodo augalų dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, turi atitikti šiuos reikalavimus:

35.1. turi būti vegetatyvinio dauginimo ar mikrodauginimo būdu tiesiogiai išauginta iš superelitinio motininio augalo, kurį Valstybinė augalininkystės tarnyba, vadovaudamasi šio aprašo nuostatomis, pripažino kaip superelitinį motininį sodo augalą;

35.2. atitinka Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius. Valstybinė augalininkystės tarnyba įvertina:

35.2.1. į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytų veislių, taip pat veislių, kurioms taikoma augalo veislės teisinė apsauga, atitiktį Oficialiajame sodo augalų veislės apraše išvardytiems požymiams.

35.2.2. į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytų veislių atitiktį Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytiems požymiams.

35.3. Superelitinė dauginamoji medžiaga pripažįstama, tik jei yra bet kurios atsakingos oficialios įstaigos ES arba trečiojoje šalyje parengta ataskaita, kurioje įrodoma, kad atitinkama veislė yra išskirtinė, vienoda ir stabili. Tačiau, kol veislė dar neįrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, atitinkamas motininis augalas ir iš jo išauginta dauginamoji medžiaga gali būti naudojami tik elitinei arba sertifikuotai dauginamajai medžiagai auginti ir jais negali būti prekiaujama kaip superelitine, elitine ar sertifikuota dauginamąja medžiaga;

35.4. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos superelitinės dauginamosios medžiagos kokybei. Superelitinės dauginamosios medžiagos vizualų tikrinimą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas.

35.5. atitinkama gentis ar rūšis turi būti neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina superelitinę dauginamąją medžiagą auginimo patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

35.6. kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 2 priedo II skyriuje, procentas superelitinėje dauginamojoje medžiagoje neturi viršyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje nustatytos leistinos ribos. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina auginimo patalpose superelitinę dauginamąją medžiagą, taip pat superelitinės dauginamosios medžiagos siuntas dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje;

35.7. auginama vazonuose be dirvožemio ar sterilizuotoje auginimo terpėje, atskirai nuo superelitinių motininių augalų patalpose, kurios yra apsaugotos nuo vabzdžių ir užtikrinant, kad per

visą auginimo procesą nepatektų oru ar iš kitų galimų šaltinių perduodama infekcija. Superelitinė dauginamoji medžiaga turi būti paženklinta etiketėmis, siekiant ją atsekti.

36. Įtarus, kad superelitinė dauginamoji medžiaga užkrėsta kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 35.5 ir 35.6 papunkčiuose, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima superelitinės dauginamosios medžiagos mėginius ir atlieka tyrimus.

37. Tyrimai atliekami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

38. Kiekvienai sodo augalų superelitinės dauginamosios medžiagos genčiai ar rūšiai ir kategorijai taikomi tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimai yra nurodyti šio aprašo 5 priede.

39. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas reguliariai turi tikrinti superelitinės dauginamosios medžiagos veislės požymių atitiktį Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytiems požymiams.

40. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 35.5–35.6 papunkčiuose, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal EAAO arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

41. Leidžiama superelitinę dauginamąją medžiagą laikyti kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu. Jei superelitinė dauginamoji medžiaga laikoma kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, tokiai sodo augalų dauginamajai medžiagai šio aprašo 35.5–35.6 papunkčių nuostatos netaikomos.

42. Jei superelitinė dauginamoji medžiaga auginama dirvožemyje, jis turi būti neužkrėstas šio aprašo 4 priede nurodytais kenksmingaisiais organizmais, būdingais tam tikrai genčiai ar rūšiai, taip pat kenksmingaisiais organizmais, kurie perneša virusus.

43. Dirvožemio neužkrėtimas kenksmingaisiais organizmais, nustatomas paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas, ima dirvožemio mėginius. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami, įvertinus kenksmingųjų organizmų biologines savybes ir klimato sąlygas, palankias jiems plisti. Dirvožemio tyrimai atliekami tam tikru laiku prieš sodinant superelitinę dauginamąją medžiagą ir, jeigu kyla įtarimų dėl užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tyrimai kartojami superelitinei dauginamajai medžiagai augant.

44. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei tam tikros genties ar rūšies augalai, kurie yra kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, augalai šeimininkai, dirvožemyje nebuvo auginti bent penkerius metus ir Tarnybai nekyla įtarimų, kad tame dirvožemyje yra atitinkamų kenksmingųjų organizmų.

45. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei Valstybinė augalininkystės tarnyba, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad dirvožemyje nėra šio aprašo 4 priede atitinkamai genčiai ar rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų ir kenksmingųjų organizmų, kurie perneša virusus.

46. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal EAAO arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

47. Jei superelitinė dauginamoji medžiaga neatitinka šio aprašo 35-44 punktų reikalavimų, tiekėjas ją pašalina, kad ji nebūtų šalia kitos superelitinės dauginamosios medžiagos. Tokia pašalinta superelitinė dauginamoji medžiaga gali būti naudojama kaip elitinė, sertifikuota dauginamoji medžiaga ar CAC medžiaga, jeigu atitinka šiame apraše atitinkamoms kategorijoms nustatytus reikalavimus.

48. Tiekėjas gali nešalinti superelitinės dauginamosios medžiagos, jei imsis reikiamų priemonių užtikrinti, kad superelitinė dauginamoji medžiaga vėl atitiktų šio aprašo 35-44 punktų reikalavimus.

49. Superelitiniai poskiepai, kai sodo augalų dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, įskaitant superelitinius motininius poskiepius, turi atitikti šiuos reikalavimus:

49.1. superelitiniai motininiai poskiepai turi būti vegetatyvinio dauginimo ar mikrodauginimo būdu tiesiogiai išauginti iš atrinktojo superelitinio motininio sodo augalo, atitinkančio šiame apraše atrinktajam superelitiniam motininiam sodo augalui keliamus reikalavimus;

49.2. superelitiniai poskiepai turi būti vegetatyvinio, generatyvinio dauginimo ar mikrodauginimo būdu tiesiogiai išauginti iš superelitinio motininio poskiepio. Jeigu dauginama generatyviniu būdu, apdulkinantys medžiai (apdulkintojai) yra vegetatyvinio dauginimo būdu tiesiogiai išauginti iš motininio augalo;

49.3. turi atitikti rūšies apraše išvardytus požymius;

49.4. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos pačių superelitinių poskiepių kokybei. Superelitinių motininių poskiepių ir superelitinių poskiepių vizualų tikrinimą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas;

49.5. turi būti neužkręsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina auginimo patalpose ir siuntose superelitinius motininius poskiepius ir superelitinius poskiepius dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

49.6. kenksmingųjų organizmų, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje, procentas neturi viršyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje nustatytos leistinos ribos superelitiniuose motininiuose poskiepiuose ir superelitiniuose poskiepiuose. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina auginimo patalpose ir siuntose superelitinius motininius poskiepius ir

superelitinius poskiepius dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje;

49.7. auginama patalpose, kurios yra apsaugotos nuo vabzdžių ir kuriose užtikrinama, kad per visą auginimo procesą nepatektų oru ar iš kitų galimų šaltinių perduodama infekcija. Superelitiniai motininiai poskiepai, ir superelitiniai poskiepai, kai sodo augalų dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, auginami vazonuose sterilizuotoje auginimo terpėje, be dirvožemio. Superelitiniai motininiai poskiepai ir superelitiniai poskiepai, kai sodo augalų dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, turi būti paženklinėti etiketėmis, siekiant juos atsekti.

50. Įtarus, kad superelitiniai motininiai poskiepai ir superelitiniai poskiepai užkrėsti kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 49.5–49.6 papunkčiuose, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima mėginius iš superelitinių motininių poskiepių ir superelitinių poskiepių ir atlieka tyrimus.

51. Kiekvienai sodo augalų superelitinės dauginamosios medžiagos genčiai ar rūšiai ir kategorijai taikomi tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimai yra nurodyti šio aprašo 5 priede.

52. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

53. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti superelitinio poskiepio, kai sodo augalų dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, taip pat superelitinio motininio poskiepio užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 49.5–49.6 papunkčiuose, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

54. Jei superelitiniai poskiepai laikomi kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, tokiems poskiepiams šio aprašo 49.5–49.6 papunkčių nuostatos netaikomos.

55. Jei superelitiniai poskiepai, kai sodo augalų dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, ar superelitiniai motininiai poskiepai auginami dirvožemyje, jis turi būti neužkrėstas šio aprašo 4 priede nurodytais kenksmingaisiais organizmais, būdingais tam tikrai genčiai ar rūšiai, taip pat kenksmingaisiais organizmais, kurie perneša virusus. Neužsikrėtimas kenksmingaisiais organizmais nustatomas paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima dirvožemio mėginius. Dirvožemio tyrimai atliekami tam tikru laiku prieš sodinant superelitinę dauginamąją medžiagą ir, jeigu kyla įtarimų dėl užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tyrimai kartojami augalams augant.

56. Siekiant nustatyti superelitinių poskiepių užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 55 punkte, dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami, įvertinus kenksmingųjų organizmų biologines savybes ir klimato sąlygas, palankias kenksmingiesiems organizmams plisti.

57. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei tam tikros genties ar rūšies augalai, kurie yra kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, augalai šeimininkai, dirvožemyje nebuvo auginti bent penkerius metus ir nekyla įtarimų, kad tame dirvožemyje yra atitinkamų kenksmingųjų organizmų.

58. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei Valstybinė augalininkystės tarnyba, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad dirvožemyje nėra šio aprašo 4 priede atitinkamai genčiai ar rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų ir kenksmingųjų organizmų, kurie perneša virusus.

59. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal EAAO arba kitus tarptautinių mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

60. Superelitiniai motininiai poskiepai auginami, kol superelitinių motininių poskiepių veislė išlieka stabili ar aplinkos sąlygomis, kuriomis jie auginami, nekinta, taip pat įvertinami bet kurie kiti veiksniai, darantys poveikį veislės stabilumui.

61. Jei superelitiniai motininiai poskiepai ir superelitiniai poskiepai neatitinka šio aprašo 49–60 punktų reikalavimų, tiekėjas juos pašalina, kad jie nebūtų šalia kitų superelitinių motininių poskiepių ir superelitinių poskiepių. Tokie pašalinti superelitiniai poskiepai gali būti naudojami kaip elitiniai, sertifikuoti poskiepai ar CAC medžiaga, jeigu atitinka šiame apraše atitinkamoms kategorijoms nustatytus reikalavimus.

62. Tiekėjas gali nešalinti superelitinių motininių poskiepių ar superelitinių poskiepių, jei imsis reikiamų priemonių užtikrinti, kad tie poskiepai vėl atitiktų šio aprašo 49–60 punktų reikalavimus.

VII. SKYRIUS

ELITINIŲ MOTININIŲ SODO AUGALŲ, ELITINĖS DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS REIKALAVIMAI IR JŲ TIKRINIMAS

63. Elitinė dauginamoji medžiaga, išskyrus poskiepius, kai sodo augalų dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, ir elitiniai motininiai sodo augalai turi atitikti šiuos reikalavimus:

63.1. elitinis motininis sodo augalas turi būti vegetatyvinio dauginimo būdu išaugintas iš superelitinės dauginamosios medžiagos. Iš superelitinės dauginamosios medžiagos išaugintus elitinius motininius sodo augalus galima vegetatyviniu būdu dauginti reikiamą skaičių kartų, kad būtų gautas reikiamas elitinių motininių sodo augalų skaičius. Elitiniai motininiai sodo augalai gali būti dauginami vegetatyviniu arba mikrodauginimo būdu. Atitinkamų genčių ar rūšių augalų

didžiausias leidžiamas kartų skaičius ir ilgiausia leidžiama elitinių motininių sodo augalų gyvavimo trukmė nurodyta 6 priede. Superelitinių motininių sodo augalų amžius turi būti apskaičiuotas atsižvelgiant į veislės stabilumą arba aplinkos sąlygas, kuriomis jie auginami, ir kitus veiksnius, darančius poveikį veislės stabilumui;

63.2. elitinė dauginamoji medžiaga turi būti išauginta iš elitinio motininio sodo augalo;

63.3. atitikti Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius. Valstybinė augalininkystės tarnyba turi įvertinti, ar elitiniai motininiai augalai ir elitinė dauginamoji medžiaga atitinka Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius. Vertinant turi būti atsižvelgiama:

63.3.1. į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytų veislių, taip pat veislių, kurioms taikoma augalo veislės teisinė apsauga, Oficialiajame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius;

63.3.2. ar į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytų veislių, Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius;

63.4. elitinis motininis sodo augalas ir elitinė dauginamoji medžiaga pripažįstami, tik jei yra bet kurios atsakingos oficialios įstaigos ES arba trečiojoje šalyje parengta ataskaita, kurioje įrodoma, kad atitinkama veislė yra išskirtinė, vienoda ir stabili. Tačiau, kol veislė dar neįrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, atitinkamas motininis sodo augalas ir iš jo išauginta sodo augalų dauginamoji medžiaga gali būti naudojami tik elitinei arba sertifikuotai dauginamajai medžiagai auginti ir jais negali būti prekiaujama kaip elitine ar sertifikuota dauginamąja medžiaga;

63.5. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos pačios dauginamosios medžiagos kokybei. Elitinių motininių augalų ir elitinės dauginamosios medžiagos vizualiųjų augalų tikrinimą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas;

63.6. turi būti neužkręsta kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina lauke, patalpose ir siuntose elitinius motininius sodo augalus ir elitinę dauginamąją medžiagą dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

63.7. kenksmingųjų organizmų, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje, procentas neturi viršyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje nustatytos leistinos ribos elitiniuose motininiuose augaluose ir elitinėje dauginamojoje medžiagoje. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina elitinius motininius augalus ir elitinę dauginamąją medžiagą lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje.

64. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas reguliariai turi tikrinti, ar elitinių motininių sodo augalų ir elitinės dauginamosios medžiagos sodo augalų veislės požymiai atitinka

Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius.

65. Kilus įtarimui dėl elitinių motininių sodo augalų ir elitinės dauginamosios medžiagos užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima mėginius iš elitinių motininių sodo augalų ir elitinės dauginamosios medžiagos ir atlieka tyrimus.

66. Kiekvienai sodo augalų superelitinės dauginamosios medžiagos genčiai ar rūšiai ir kategorijai taikomi tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimai yra nurodyti šio aprašo 5 priede.

67. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti elitinio motininio augalo ar elitinės dauginamosios medžiagos užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 63.6–63.7 papunkčiuose, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

68. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

69. Jei elitiniai sodo motininiai augalai ar elitinė dauginamoji medžiaga laikomi kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, šio aprašo 63.6–63.7 papunkčių nuostatos netaikomos.

70. Jei elitiniai motininiai sodo augalai ar elitinė dauginamoji medžiaga auginami dirvožemyje, jis turi būti neužkrėstas šio aprašo 4 priede nurodytais kenksmingaisiais organizmais, būdingais tam tikrai genčiai ar rūšiai, taip pat kenksmingaisiais organizmais, kurie perneša virusus. Neužsikrėtimas kenksmingaisiais organizmais nustatomas paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima dirvožemio mėginius. Dirvožemio tyrimai atliekami tam tikru laiku prieš sodinant elitinius motininius augalus ar elitinę dauginamąją medžiagą ir, jeigu kyla įtarimų dėl užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tyrimai kartojami jiems augant.

71. Siekiant nustatyti elitinių motininių sodo augalų užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 70 punkte, dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami, įvertinus kenksmingųjų organizmų biologines savybes ir klimato sąlygas, palankias kenksmingiesiems organizmams plisti.

72. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei tam tikros genties ar rūšies augalai, kurie yra kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, augalai šeimininkai, dirvožemyje nebuvo auginti bent penkerius metus ir nekyla įtarimų, kad tame dirvožemyje yra atitinkamų kenksmingųjų organizmų.

73. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei Valstybinė augalininkystės tarnyba, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad dirvožemyje nėra šio aprašo 4 priede atitinkamai genčiai ar rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų ir kenksmingųjų organizmų, kurie perneša virusus.

74. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal EAAO arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

75. Elitinių motininių sodo augalų amžius turi būti apskaičiuotas atsižvelgiant į veislės stabilumą arba aplinkos sąlygas, kuriomis jie auginami, ir kitus veiksnius, darančius poveikį veislės stabilumui.

76. Jeigu leidžiama išauginti daug elitinių motininių sodo augalų kartų, kiekviena karta, išskyrus pirmąją, gali būti išauginta iš bet kurios ankstesnės kartos.

77. Elitiniai motininiai sodo augalai ir elitinė dauginamoji medžiaga auginami lauke, atskirai nuo potencialių oru ar per šaknis perduodamos infekcijos šaltinių, taip pat saugomi nuo kryžminės infekcijos, perduodamos per mašinas, skiepijimo įrankius ir kitus galimus šaltinius. Atstumas lauke nustatomas atsižvelgiant į sodo augalų dauginamosios medžiagos tipą, kenksmingųjų organizmų buvimą konkrečioje teritorijoje ir susijusius rizikos veiksnius.

78. Elitiniai poskiepai, kai dauginamoji medžiaga nepriklauso veislei, įskaitant elitinius motininius poskiepius, turi atitikti šiuos reikalavimus:

78.1. elitinis motininis poskiepis turi būti vegetatyvinio dauginimo būdu išaugintas iš superelitinio poskiepio. Iš superelitinio poskiepio išaugintus elitinius motininius poskiepius galima vegetatyviniu būdu dauginti reikiamą skaičių kartų, kad būtų gautas reikiamas elitinių motininių poskiepių skaičius. Elitiniai motininiai poskiepai gali būti dauginami vegetatyviniu arba mikrodauginimo būdu. Atitinkamų genčių ar rūšių augalų didžiausias leidžiamas kartų skaičius ir ilgiausia leidžiama elitinių motininių poskiepių gyvavimo trukmė nurodyta šio aprašo 6 priede. Superelitinių motininių poskiepių amžius turi būti apskaičiuotas atsižvelgiant į veislės stabilumą arba aplinkos sąlygas, kuriomis jie auginami, ir kitus veiksnius, darančius poveikį veislės stabilumui;

78.2. elitiniai poskiepai turi būti išauginti iš elitinių motininių poskiepių;

78.3. turi atitikti rūšies apraše išvardytus požymius;

78.4. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos pačių poskiepių kokybei. Elitinių motininių poskiepių ir elitinių poskiepių vizualų tikrinimą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas;

78.5. turi būti neužkrėsti kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina elitinius

motininius poskiepius ir elitinius poskiepius lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

78.6. kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti 2 priedo II skyriuje, procentas neturi viršyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje nustatytos leistinos ribos elitiniuose motininiuose poskiepiuose ir elitiniuose poskiepiuose. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir, prireikus, tiekėjas vizualiai tikrina elitinius motininius poskiepius ir elitinius poskiepius lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje.

79. Kilus įtarimui dėl elitinių motininių poskiepių ir elitinių poskiepių užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima mėginius iš elitinių motininių poskiepių ir elitinių poskiepių ir atlieka tyrimus.

80. Sodo augalų elitiniam motininiam poskiepiui ir elitiniam poskiepiui taikomi tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimai yra nurodyti šio aprašo 5 priede.

81. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti elitinių motininių poskiepių ar elitinių poskiepių užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 78.5–78.6 papunkčiuose, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal *EAAO* arba kitus tarptautinių mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

82. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

83. Jei elitiniai motininiai poskiepiai ir elitiniai poskiepiai laikomi kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, šio aprašo 78.5–78.6 papunkčių nuostatos netaikomos.

84. Jei elitiniai motininiai poskiepiai ar elitiniai poskiepiai auginami dirvožemyje, jis turi būti neužkrėstas šio aprašo 4 priede nurodytais kenksmingaisiais organizmais, būdingais tam tikrai genčiai ar rūšiai, taip pat kenksmingaisiais organizmais, kurie perneša virusus. Neužsikrėtimas kenksmingaisiais organizmais nustatomas paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima dirvožemio mėginius. Dirvožemio tyrimai atliekami tam tikru laiku prieš sodinant elitinius motininius augalus ar elitinę dauginamąją medžiagą ir, jeigu kyla įtarimų dėl užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tyrimai kartojami jiems augant.

85. Siekiant nustatyti elitinių motininių poskiepių ar elitinių poskiepių užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 84 punkte, dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami, įvertinus kenksmingųjų organizmų biologines savybes ir klimato sąlygas, palankias kenksmingiesiems organizmams plisti.

86. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei tam tikros genties ar rūšies augalai, kurie yra kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, augalai šeimininkai, dirvožemyje nebuvo auginti bent penkerius metus ir nekyla įtarimų, kad tame dirvožemyje yra atitinkamų kenksmingųjų organizmų.

87. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei Valstybinė augalininkystės tarnyba, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad dirvožemyje nėra šio aprašo 4 priede atitinkamai genčiai ar rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų ir kenksmingųjų organizmų, kurie perneša virusus.

88. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal EAAO arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

89. Jeigu leidžiama išauginti daug elitinių motininių poskiepių kartų, kiekviena karta, išskyrus pirmąją, gali būti išauginta iš bet kurios ankstesnės kartos.

90. Elitinių motininių poskiepių amžius turi būti apskaičiuotas atsižvelgiant į veislės stabilumą arba aplinkos sąlygas, kuriomis jie auginami, ir kitus veiksnius, darančius poveikį veislės stabilumui.

91. Elitiniai motininiai poskiepai ir elitiniai poskiepai auginami lauke, atskirai nuo potencialių oru ar per šaknis perduodamos infekcijos šaltinių, taip pat saugomi nuo kryžminės infekcijos, perduodamos per mašinas, skiepijimo įrankius ir kitus galimus šaltinius. Atstumas lauke nustatomas atsižvelgiant į sodo augalų dauginamosios medžiagos tipą, kenksmingųjų organizmų buvimą konkrečioje teritorijoje ir susijusius rizikos veiksnius.

92. Jei elitiniai motininiai augalai, elitinė dauginamoji medžiaga ar elitiniai motininiai poskiepai, elitiniai poskiepai neatitinka šio aprašo 63–77 ar 78–91 punktų reikalavimų, atitinkamai tiekėjas juos pašalina, kad jie nebūtų šalia kitų elitinių motininių augalų, elitinės dauginamosios medžiagos ar elitinių motininių poskiepių, elitinių poskiepių. Tokie pašalinti elitiniai motininiai augalai, elitinė dauginamoji medžiaga ar elitiniai motininiai poskiepai, elitiniai poskiepai gali būti naudojami kaip sertifikuota dauginamoji medžiaga ar CAC medžiaga, jeigu atitinka šiame apraše atitinkamoms kategorijoms nustatytus reikalavimus.

93. Tiekėjas gali nešalinti tų elitinių motininių augalų, elitinės dauginamosios medžiagos ar elitinių motininių poskiepių, elitinių poskiepių, jei imsis reikiamų priemonių užtikrinti, kad tie elitiniai motininiai augalai, elitinė dauginamoji medžiaga ar elitiniai motininiai poskiepai, elitiniai poskiepai vėl atitiktų šio aprašo 63–77 ar 78–91 punktų reikalavimus.

VIII SKYRIUS.

SERTIFIKUOTOS DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS, SERTIFIKUOTOS MOTININĖS

MEDŽIAGOS IR SODO AUGALŲ REIKALAVIMAI IR JŲ TIKRINIMAS

94. Sertifikuota dauginamoji medžiaga, sertifikuota motininė medžiaga ir sodo augalai turi atitikti šiuos reikalavimus:

94.1. sertifikuotas motininis augalas turi būti išaugintas iš superelitinės ar elitinės dauginamosios medžiagos. Sertifikuotų motininių augalų amžius turi būti apskaičiuotas atsižvelgiant į veislės stabilumą arba aplinkos sąlygas, kuriomis jie auginami, ir kitus veiksnius, darančius poveikį veislės stabilumui;

94.2. sertifikuota dauginamoji medžiaga ir sodo augalai turi būti išauginti iš sertifikuoto motininio augalo;

94.3. sertifikuoti motininiai augalai, sertifikuota dauginamoji medžiaga ir sodo augalai turi atitikti Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius. Valstybinė augalininkystės tarnyba, atsižvelgdama į veislių požymius, turi įvertinti, ar sertifikuoti motininiai augalai, sertifikuota dauginamoji medžiaga ir sodo augalai atitinka Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše aprašytus požymius. Vertinant turi būti atsižvelgiama:

94.3.1. į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytų veislių, taip pat veislių, kurioms taikoma augalo veislės teisinė apsauga, Oficialiajame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius;

94.3.2. ar į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytų veislių, Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius;

94.4. sertifikuotas motininis augalas ir sertifikuota dauginamoji medžiaga pripažįstami, tik tada, jei yra bet kurios atsakingos oficialios įstaigos ES arba trečiojoje šalyje parengta ataskaita, kurioje įrodoma, kad atitinkama veislė yra išskirtinė, vienoda ir stabili. Tačiau, kol veislė dar neįrašyta į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, atitinkamas sodo augalų motininis augalas ir iš jo išauginta dauginamoji medžiaga gali būti naudojami tik sertifikuotai dauginamajai medžiagai auginti ir jais negali būti prekiaujama kaip sertifikuota dauginamoji medžiaga;

94.5. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos pačios sodo augalų dauginamosios medžiagos kokybei. Sertifikuotų motininių augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos, sodo augalų vizualų tikrinimą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas;

94.6. turi būti neužkręsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina sertifikuotus motininius augalus ir sertifikuotą dauginamąją medžiagą, sodo augalus lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

94.7. kenksmingųjų organizmų, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje, procentas neturi viršyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje nustatytos leistinos ribos sertifikuotuose motininiuose sodo augaluose ir sertifikuotoje dauginamojoje medžiagoje. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina sertifikuotus motininius sodo augalus ir sertifikuotą dauginamąją medžiagą lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje.

95. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas turi reguliariai tikrinti sertifikuotų motininių sodo augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos ir sodo augalų veislės požymių atitiktį Oficialiajame sodo augalų veislių apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislių apraše išvardytiems požymiams.

96. Kilus įtarimui dėl sertifikuotų motininių sodo augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos, sodo augalų užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima mėginius iš sertifikuotų motininių sodo augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos, sodo augalų ir atlieka tyrimus.

97. Sertifikuotų motininių sodo augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos, sodo augalų tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimai yra nurodyti šio aprašo 5 priede.

98. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti sertifikuotų motininių sodo augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos, sodo augalų užkrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 94.6–94.7 papunkčiuose, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

99. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

100. Jei sertifikuoti motininiai sodo augalai ar sertifikuota dauginamoji medžiaga laikomi kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, šio aprašo 94.6–94.7 papunkčių nuostatos netaikomos.

101. Jei sertifikuoti motininiai sodo augalai, sertifikuota dauginamoji medžiaga, sodo augalai auginami dirvožemyje, jis turi būti neužkrėstas šio aprašo 4 priede nurodytais kenksmingaisiais organizmais, būdingais tam tikrai genčiai ar rūšiai, taip pat kenksmingaisiais organizmais, kurie perneša virusus. Neužsikrėtimas kenksmingaisiais organizmais nustatomas paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas, ima dirvožemio mėginius. Dirvožemio tyrimai atliekami tam tikru laiku prieš sodinant elitinius

motininius sodo augalus ar elitinę dauginamąją medžiagą ir, jeigu kyla įtarimų dėl užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tyrimai kartojami jiems augant.

102. Siekiant nustatyti užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 101 punkte, dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami, įvertinus kenksmingųjų organizmų biologines savybes ir klimato sąlygas, palankias kenksmingiesiems organizmams plisti.

103. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei tam tikros genties ar rūšies augalai, kurie yra kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, augalai šeimininkai, dirvožemyje nebuvo auginti bent penkerius metus ir nekyla įtarimų, kad tame dirvožemyje yra atitinkamų kenksmingųjų organizmų.

104. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei Valstybinė augalininkystės tarnyba, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad dirvožemyje nėra šio aprašo 4 priede atitinkamai genčiai ar rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų ir kenksmingųjų organizmų, kurie perneša virusus.

105. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

106. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei sertifikuota dauginamoji medžiaga ir sodo augalai yra išauginti iš sertifikuoto motininio sodo augalo, atitinkančio šio aprašo 101–105 papunkčiuose dirvožemiui keliamus reikalavimus. Jei auginami sertifikuoti sodo augalai, dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami.

107. Sertifikuotų motininių sodo augalų amžius turi būti apskaičiuotas atsižvelgiant į veislės stabilumą arba aplinkos sąlygas, kuriomis jie auginami, ir kitus veiksnius, darančius poveikį veislės stabilumui.

108. Sertifikuoti poskiepai, kai medžiaga nepriklauso veislei, įskaitant sertifikuotus motininius poskiepius, turi atitikti šiuos reikalavimus:

108.1. požymiai turi atitikti rūšies apraše išvardytus požymius;

108.2. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos pačių poskiepių kokybei. Vizualųjį sertifikuotų motininių poskiepių ir sertifikuotų poskiepių tikrinimą atlieka Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas;

108.3. turi būti neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina sertifikuotus motininius poskiepius ir sertifikuotus poskiepius lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

108.4. kenksmingųjų organizmų, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje, procentas neturi viršyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje nustatytos leistinos ribos sertifikuotuose motininuose

poskiepiuose ir sertifikuotuose poskiepiuose. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas vizualiai tikrina sertifikuotus motininius poskiepius ir sertifikuotus poskiepius lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje.

109. Kilus įtarimų dėl sertifikuotų motininių poskiepių ir sertifikuotų poskiepių užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima mėginius iš sertifikuotų motininių poskiepių bei sertifikuotų poskiepių ir atlieka tyrimus.

110. Sertifikuotų motininių poskiepių, sertifikuotų poskiepių tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų reikalavimai yra nurodyti šio aprašo 5 priede.

111. Valstybinė augalininkystės tarnyba, siekdama nustatyti motininių poskiepių ir sertifikuotų poskiepių užkrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 108.3–108.4 papunkčiuose, mėginius ima ir tyrimus atlieka pagal *EAAO* arba kitus tarptautiniu mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

112. Mėginiai tiriami Valstybinės augalininkystės tarnybos Fitosanitarinių tyrimų laboratorijoje.

113. Jei sertifikuoti poskiepiai laikomi kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, šio aprašo 108.3–108.4 papunkčių nuostatos netaikomos.

114. Jei sertifikuoti motininiai poskiepiai, sertifikuoti poskiepiai auginami dirvožemyje, jis turi būti neužkrėstas šio aprašo 4 priede nurodytais kenksmingaisiais organizmais, būdingais tam tikrai genčiai ar rūšiai, taip pat kenksmingaisiais organizmais, kurie perneša virusus. Neužsikrėtimas kenksmingaisiais organizmais nustatomas paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas, ima dirvožemio mėginius. Kenksmingieji organizmai, kurie perneša virusus, būdingus atitinkamai genčiai ir rūšiai, nustatomi paėmus mėginius ir atlikus tyrimus. Valstybinė augalininkystės tarnyba ir prireikus tiekėjas ima dirvožemio mėginius. Dirvožemio tyrimai atliekami prieš sodinant sertifikuotus motininius poskiepius ir, jeigu kyla įtarimų dėl užkrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tyrimai kartojami jiems augant.

115. Siekiant nustatyti sertifikuotų motininių poskiepių, sertifikuotų poskiepių užsikrėtimą kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 114 punkte, dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami, įvertinus kenksmingųjų organizmų biologines savybes ir klimato sąlygas, palankias kenksmingiesiems organizmams plisti.

116. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei tam tikros genties ar rūšies augalai, kurie yra kenksmingųjų organizmų, nurodytų šio aprašo 4 priede, augalai šeimininkai, dirvožemyje

nebuvo auginti bent penkerius metus ir nekyla įtarimų, kad tame dirvožemyje yra atitinkamų kenksmingųjų organizmų.

117. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei Valstybinė augalininkystės tarnyba, atlikusi tikrinimą, nustatė, kad dirvožemyje nėra šio aprašo 4 priede atitinkamai genčiai ar rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų ir kenksmingųjų organizmų, kurie perneša virusus.

118. Dirvožemio mėginiai imami ir tyrimai atliekami pagal *EAAO* arba kitus tarptautinius mastu pripažintus protokolus. Jeigu tokių protokolų nėra, Valstybinė augalininkystės tarnyba tyrimus atlieka vadovaudamasi Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintais protokolais. EK ir kitoms valstybėms narėms paprašius, Valstybinė augalininkystės tarnyba teikia Valstybinės augalininkystės tarnybos direktoriaus patvirtintus protokolus.

119. Dirvožemio mėginiai neimami ir tyrimai neatliekami, jei sertifikuoti poskiepai yra išauginti iš sertifikuoto motininio poskiepio, atitinkančio šio aprašo 114–118 punktuose dirvožemiui keliamus reikalavimus.

120. Sertifikuotų motininių poskiepių amžius turi būti apskaičiuotas atsižvelgiant į veislės stabilumą arba aplinkos sąlygas, kuriomis jie auginami, ir kitus veiksnius, darančius poveikį veislės stabilumui.

121. Jei sertifikuoti motininiai augalai, sertifikuota dauginamoji medžiaga ar sertifikuoti motininiai poskiepai, sertifikuoti poskiepai neatitinka šio aprašo 94–107, 108–120 punktų reikalavimų, atitinkamai tiekėjas juos pašalina, kad jie nebūtų šalia kitų sertifikuotų motininių sodo augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos ar sertifikuotų motininių poskiepių, sertifikuotų poskiepių. Tokie pašalinti sertifikuoti motininiai sodo augalai, sertifikuota dauginamoji medžiaga ar sertifikuoti motininiai poskiepai, sertifikuoti poskiepai gali būti naudojami kaip CAC medžiaga, jeigu atitinka šiame apraše šiai kategorijai nustatytus reikalavimus.

122. Tiekėjas gali nešalinti tų sertifikuotų motininių augalų, sertifikuotos dauginamosios medžiagos ar sertifikuotų motininių poskiepių, sertifikuotų poskiepių, jei imsis reikiamų priemonių užtikrinti, kad tie sertifikuoti motininiai augalai, sertifikuota dauginamoji medžiaga ar sertifikuoti motininiai poskiepai, sertifikuoti poskiepai vėl atitiktų šio aprašo 94–107, 108–120 punktų reikalavimus.

123. Sodo augalų dauginamoji medžiaga, atitinkanti tam tikrai kategorijai keliamus reikalavimus, negali būti maišoma su kitų kategorijų sodo augalų dauginamąja medžiaga. Motininiai sodo augalai ir sodo augalų dauginamoji medžiaga turi būti palaikomi taip, kad per visą auginimo procesą būtų atskirai atpažįstami.

124. CAC medžiaga, išskyrus poskiepius, kai medžiaga nepriklauso veislei, turi atitikti šiuos reikalavimus:

124.1. išauginta iš tiekėjo pažymėto atrinktojo medžiagos šaltinio;

124.2. atitikti Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius. Tiekėjas, pagal veislių požymius turi įvertinti, ar CAC

medžiaga atitinka Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius. Vertinant turi būti atsižvelgiama:

124.2.1. į Nacionalinį augalų veislių sąrašą įrašytų sodo augalų veislių ir veislių, kurioms taikoma sodo augalo veislės teisinė apsauga, Oficialiajame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius;

124.2.2. ar į Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytus požymius;

124.3. turi būti iš esmės be defektų. Tikrinimą atlieka tiekėjas;

124.4. CAC medžiaga iš esmės turi būti neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose. Tiekėjas tikrina CAC medžiagą lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose.

125. Atsižvelgiant į atitinkamos CAC medžiagos veislių požymius, CAC medžiagos atitiktis Oficialiajame sodo augalų veislės apraše ar Oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše išvardytiems požymiams turi būti reguliariai tikrinama.

126. Kilus įtarimų dėl CAC medžiagos užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tiekėjas paima mėginius iš CAC medžiagos ir atlieka tyrimus.

127. Tiekėjas turi apžiūrėti CAC medžiagą ir paimti mėginius bei atlikti tyrimus, kaip nurodyta šio aprašo 5 priede.

128. Jei CAC medžiaga laikoma kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, šio aprašo 124.4 papunkčio nuostatos netaikomos.

129. *Citrus, Fortunella* ir *Poncirus* rūšių CAC medžiaga:

129.1. turi atitikti šio aprašo 124.3–124.4 papunkčiuose išdėstytus reikalavimus:

129.2. turi būti išauginta iš nustatyto medžiagos šaltinio, neužkrėsto kenksmingaisiais organizmais, nurodytais šio aprašo 3 priede;

129.3. tiekėjui apžiūrėjus, paėmus mėginius ir atlikus tyrimus, nuo paskutinio vegetacijos ciklo pradžios turi būti nustatyta, kad ji neužkrėsta kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priede.

130. CAC poskiepai, kai medžiaga nepriklauso veislei, turi atitikti šiuos reikalavimus:

130.1. turi atitikti rūšies apraše išdėstytus požymius;

130.2. turi būti iš esmės be defektų, kurie vėliau galėtų turėti įtakos pačių poskiepių kokybei. Tikrinimą atlieka tiekėjas;

130.3. turi būti neužkrėsti kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose. Tiekėjas tikrina CAC poskiepius lauke, patalpose ir siuntose dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose.

131. Kilus įtarimų dėl CAC poskiepių užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, tiekėjas paima mėginius iš CAC poskiepių augyno ir atlieka tyrimus.

132. Tiekėjas turi apžiūrėti CAC poskiepius ir paimti mėginius bei atlikti tyrimus, kaip nurodyta 5 priede.

133. Jei CAC poskiepaii laikomi kriogeninio augalų medžiagos konservavimo būdu, šio aprašo 130.3 papunkčio nuostatos netaikomos.

134. Jei CAC medžiaga ar CAC poskiepaii neatitinka šio aprašo 124–129 ar 130–133 punktų reikalavimų, atitinkamai, tiekėjas juos pašalina, kad jie nebūtų šalia kitos CAC medžiagos ar CAC poskiepių.

135. Tiekėjas gali nešalinti tos CAC medžiagos ar CAC poskiepių, jei imsis reikiamų priemonių užtikrinti, kad ta CAC medžiaga ar CAC poskiepaii vėl atitiktų šio aprašo 124–127 ar 130–133 punktų reikalavimus.

IX SKYRIUS

REIKALAVIMAI SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS IR SODO AUGALŲ TIEKĖJAMS

136. Valstybinė augalininkystės tarnyba atestuoja sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų tiekėjus žemės ūkio ministro nustatyta tvarka ir įtraukia juos į Atestuotų dauginamosios medžiagos tiekėjų sąrašą. Jei tiekėjas nusprendžia vykdyti kitokią veiklą nei ta, kuriai jis buvo atestuotas, jis turi būti atestuojamas iš naujo.

137. Tiekėjai turi imtis visų būtinų priemonių garantuoti, kad visuose sodo augalų dauginamosios medžiagos ar sodo augalų auginimo ir tiekimo rinkai etapuose būtų laikomasi šiame apraše išdėstytų reikalavimų.

138. Tiekėjas turi tvarkyti tiekiamos rinkai sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų kiekio bei kokybės apskaitą. Apskaita turi būti tvarkoma taip, kad būtų galima atsekti kiekvienos siuntos tiekimo rinkai eigą. Dokumentai, susiję su sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų kiekiu bei kokybe, saugomi ne trumpiau kaip trejus metus.

139. Medelyne turi būti paskirtas asmuo, kuris užtikrina sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų kokybę.

140. Tiekėjai, dauginantys sodo augalų dauginamąją medžiagą ir auginantys sodo augalus bei juos tiekiantys rinkai, turi:

140.1. būti parengę atitinkamoms gentims ar rūšims tinkamą auginimo proceso kritinių taškų nustatymo ir stebėjimo planą. Į stebėjimo planą turi būti įtraukti šie punktai:

140.1.1. augalų vieta ir skaičius;

140.1.2. jų auginimo laiko planavimas;

140.1.3. dauginimo veiksmai;

140.1.4. pakavimo, laikymo ir transportavimo veiksmai;

140.2. saugoti kritinių taškų stebėjimo informacijos įrašus, nurodytus šio aprašo 140.1 papunktyje. Šiuos įrašus tiekėjai turi saugoti ne trumpiau nei trejus metus po to, kai buvo išauginta atitinkama sodo augalų dauginamoji medžiaga. Valstybinei augalininkystės tarnybai paprašius, tiekėjai privalo

pateikti šiuos įrašus patikrinti;

140.3. prireikus imti mėginius tyrimams laboratorijoje atlikti, siekiant patikrinti, ar laikomasi šio aprašo nuostatų;

140.4. užtikrinti, kad auginimo metu sodo augalų dauginamosios medžiagos siuntas būtų galima atpažinti atskirai;

140.5. užtikrinti, kad įrašai apie sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų auginimą ir tiekimą rinkai saugomi ne trumpiau nei trejus metus ir, Valstybinei augalininkystės tarnybai paprašius, būtų pateikiami patikrinti;

140.6. saugoti laukų tikrinimo, mėginių ėmimo ir tyrimų įrašus tol, kol atitinkama sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai yra jų žinioje, ir, kol vykdoma veikla bent trejus metus po to, kai ta sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai buvo pašalinti arba parduoti;

140.7. tiekėjai, kurių su šia sritimi susijusi veikla apsiriboja vien dauginamosios medžiagos ir sodo augalų, išaugintų ir supakuotų ne jų patalpose, tiekimu rinkai, turi saugoti dauginamosios medžiagos ir sodo augalų pirkimo, pardavimo ir (arba) pristatymo įrašus.

141. Valstybinė augalininkystės tarnyba ne rečiau kaip kartą per metus tikrina, kaip tiekėjai laikosi šio aprašo 140 punkte nustatytų reikalavimų. Valstybinė augalininkystės tarnyba turi rengti ir saugoti visų atliktų laukų patikrų, mėginių ėmimo, tyrimų rezultatų ir datų įrašus.

X SKYRIUS

REIKALAVIMAI SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS IR SODO AUGALŲ VEISLĖMS

142. Sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai turi būti tiekiami rinkai tuo veislės pavadinimu, kuris yra jiems suteiktas. Būtina nurodyti poskiepių, kurie nepriklauso veislei, rūšį ar tarprūšinį hibridą.

143. Sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų veislėms keliami reikalavimai:

143.1. turi būti suteikta teisinė apsauga ES ar bet kurioje ES valstybėje narėje, vadovaujantis naujų augalų veislių teisinės apsaugos nuostatomis;

143.2. jos turi būti įrašytos į Nacionalinį augalų veislių sąrašą arba į nacionalinius ES valstybių narių augalų veislių sąrašus pagal šio aprašo 147 punktą;

143.3. jos turi būti visuotinai žinomos. Veislė laikoma visuotinai žinoma, jeigu:

143.3.1. yra įrašyta į nacionalinius ES valstybių narių augalų veislių sąrašus arba jai suteikta teisinė apsauga Europos Bendrijoje ar kitoje ES valstybėje narėje;

143.3.2. buvo pateikta paraiška dėl jos įrašymo į nacionalinius augalų veislių sąrašus bet kurioje ES valstybėje narėje arba paraiška dėl sodo augalų veislės teisinės apsaugos suteikimo;

143.3.3. veislė, kurios požymiai aprašyti oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše ir buvo tiekiama rinkai Lietuvos Respublikos teritorijoje arba kitoje valstybėje narėje iki 2012 m. rugsėjo 30 d.

144. Nuoroda į veislės pavadinimą gali būti daroma tais atvejais, kai veislė neturi tikrosios vertės komercinei augalininkystei, su sąlyga, kad veislės požymiai aprašyti oficialiai pripažintame sodo augalų veislės apraše ir sodo augalų dauginamoji medžiaga bei sodo augalai yra parduodami kaip CAC medžiaga atitinkamos valstybės narės teritorijoje ir yra nustatomi etiketėje ar dokumente pateikiant nuorodą į šią nuostatą.

145. Jei veislė įtraukta į tiekėjo sąrašą, ji turi būti išsamiai aprašyta ir pateiktas jos pavadinimas. Valstybinei augalininkystės tarnybai paprašius, tiekėjas turi pateikti veislės aprašymą.

146. Vadovaujantis tarptautinėmis rekomendacijomis, kiekviena veislė turi būti aprašoma ir visose ES valstybėse turi turėti, kiek tai įmanoma, tą patį pavadinimą.

147. Veislės gali būti oficialiai įregistruotos, jei nustatoma, kad jos atitinka tam tikrus oficialiai patvirtintus reikalavimus ir turi Oficialų sodo augalų veislės aprašą. Veislės taip pat gali būti oficialiai įregistruotos, jei jų medžiaga atitinkamos valstybės narės teritorijoje buvo prekiauta iki 2012 m. rugsėjo 30 d. ir jei jos turi Oficialiai pripažintą sodo augalų veislės aprašą.

148. Genetiškai modifikuota veislė gali būti oficialiai įregistruota tik tuomet, jei genetiškai modifikuoto organizmo, iš kurio ji susideda, atžvilgiu buvo išduotas leidimas vadovaujantis Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatymu arba pagal 2003 m. rugsėjo 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB) Nr. 1829/2003 dėl genetiškai modifikuoto maisto ir pašarų (OL 2014 *specialusis leidimas*, 13 skyrius, 32 tomas, p. 432), su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. kovo 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 298/2008 (OL 2008, L 97, p. 64).

XI SKYRIUS

ES PALYGINAMIEJI BANDYMAI

149. ES valstybėse atliekami mėginių bandymai arba, kai kuriais atvejais, tyrimai, siekiant patikrinti, ar sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai atitinka šiame apraše nustatytus reikalavimus ir sąlygas, įskaitant susijusias su augalų sveikatingumu. EK gali organizuoti šalių narių ir EK atstovų atliekamų palyginamųjų bandymų patikrinimus.

150. ES palyginamieji bandymai gali būti atliekami ES siekiant atlikti sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų, rinkai pateiktų pagal privalomas arba savo nuožiūra taikomas šių reikalavimų nuostatas, įskaitant susijusias su augalų sveikatingumu.

151. Šie palyginamieji bandymai naudojami sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų tikrinimo techniniams metodams derinti ir patikrinti, ar laikomasi reikalavimų, kuriuos turi atitikti ši sodo augalų dauginamoji medžiaga. Rengiamos palyginamųjų bandymų pažangos ataskaitos ir

konfidencialiai siunčiamos ES valstybėms ir EK.

152. EK užtikrina, kad Augalų, gyvūnų, maisto ir pašarų nuolatinis komitetas tam tikrais atvejais patvirtintų priemones dėl šio aprašo 149 ir 150 punktuose nurodytų bandymų koordinavimo, atlikimo, tikrinimo ir jų rezultatų įvertinimo. Prireikus patvirtinamos konkrečios priemonės. Palyginamieji bandymai atliekami ir su sodo augalų dauginamąja medžiaga, ir su sodo augalais, išaugintais ne ES valstybėse.

XII SKYRIUS

SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS SERTIFIKAVIMAS IR TIEKIMAS RINKAI

153. Sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai, išskyrus CAC medžiagą, sertifikuojami, jeigu:

153.1. augalų veislės įrašytos į Nacionalinį augalų veislių sąrašą, Lietuvos Respublikoje saugomų augalų veislių sąrašą arba nacionalinius ES valstybių augalų veislių sąrašus;

153.2. asmenys, tiekiantys rinkai sodo augalų dauginamąją medžiagą ar sodo augalus, atestuoti žemės ūkio ministro nustatyta tvarka;

153.3. atitinka šiame apraše nustatytus reikalavimus (įskaitant, superelitinių ir elitinių augalų klonų tapatumo išsaugojimą);

153.4. iškasama arba atskiriama nuo motininės medžiagos, ruošama atskiromis siuntomis;

153.5. jei skirtingos kilmės sodo augalų dauginamoji medžiaga ar sodo augalai yra sudedami kartu ar sumaišomi juos pakuojant, saugant, vežant ar pristatant, tiekėjai daro įrašus, kuriuose nurodomi tokie duomenys: siuntos sudėtis ir jos atskirų sudedamųjų dalių kilmė;

153.6. ne jaunesni kaip vienerių metų amžiaus sodo augalai paženklinti etikete lauke, prieš juos iškasant, ir tiekėjas, pabaigęs ženklinimą, apie tai informavo Valstybinę augalininkystės tarnybą. Jeigu sodo augalai ženklinami vėliau, tos pačios siuntos sodo augalai turi būti kasami kartu ir laikomi atskirai nuo kitų siuntų paženklintuose kontaineriuose, kol šie sodo augalai bus paženklinti;

153.7. Valstybinė augalininkystės tarnyba patikrino sodo augalus prieš juos iškasant;

153.8. siunta yra vienalytė.

154. Sodo augalų dauginamoji medžiaga, kurią sertifikavo Valstybinė augalininkystės tarnyba, tiekama rinkai, jeigu:

154.1. turi etiketę, kuri atitinka šio aprašo 154.3 papunktyje ir 7 priede nurodytus reikalavimus ir sertifikatą, kurį išdavė Valstybinė augalininkystės tarnyba. Valstybinė augalininkystės tarnyba gali leisti etiketę atspausdinti ir pritvirtinti jos prižiūrimam tiekėjui. Sertifikatas negalioja, jei etiketės buvo nuimtos ar pažeistos;

154.2. kiekvienas ryšulėlis ar augalo vienetas paženklintas etikete taip, kad, pažeidus ją, liktų etiketės sugadinimo žymės;

154.3. etiketė pagaminta iš atsparios atmosferos poveikiui medžiagos ir anksčiau nenaudota, nenutrinama, lengvai matoma ir įskaitoma. Etiketėje turi būti nurodoma:

154.3.1. „ES taisyklės ir standartai“;

154.3.2. valstybės narės kodas (LT);

154.3.3. „Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos“;

154.3.4. tiekėjo pavadinimas arba jo registracijos numeris;

154.3.5. pakuotės arba ryšulio numeris, savaitės numeris arba siuntos numeris;

154.3.6. botaninis augalo pavadinimas;

154.3.7. kategorija, jei elitinė medžiaga, ir kartų skaičius;

154.3.8. veislė ar augalo klonas;

154.3.9. poskiepis, jo veislės pavadinimas ar jos apibūdinimas, arba tarprūšinis hibridas. Jei augalai skiepyti, tokia informacija pateikiama apie poskiepius ir į viršūnę skiepytus augalus. Jeigu tai veislės, kurių oficialios registracijos arba augalo veislės teisinės apsaugos paraiškos nagrinėjamos, nurodoma tokia informacija: „siūlomas pavadinimas“ ir „paraiška nagrinėjama“;

154.3.10. jei veislė yra oficialiai pripažinta, nuoroda „oficialiai pripažintas sodo augalų veislės aprašas“;

154.3.11. kiekis;

154.3.12. auginimo šalis ir atitinkamas kodas (jei tai kita nei ženklinimo valstybė narė);

154.3.13. išdavimo metai;

154.3.14. jeigu pirminė etiketė buvo pakeista kita – pirminės etiketės išdavimo metai.

155. Sodo augalų etikečių spalvos:

155.1. superelitinės dauginamosios medžiagos – balta su įstriža violetine juosta;

155.2. elitinės dauginamosios medžiagos – balta;

155.3. sertifikuotos dauginamosios medžiagos – mėlyna.

156. Jei sodo augalų dauginamoji medžiaga arba sodo augalai yra tos pačios pakuotės, ryšulio ar konteinerio dalis, tą pačią siuntą sudarančią sodo augalų dauginamąją medžiaga ar sodo augalais galima prekiauti su viena etikete. Etiketė tvirtinama prie tos pakuotės, ryšulio ar konteinerio.

157. Genetiškai modifikuota sodo augalų dauginamoji medžiaga ar sodo augalai pagal Lietuvos Respublikos genetiškai modifikuotų organizmų įstatymą turi būti tiekiami rinkai tik tuomet, jei genetiškai modifikuotam organizmui buvo išduotas leidimas arba pagal reglamentą (EB) Nr. 1829/2003.

158. Kai produktai, kurių sudėtyje yra genetiškai modifikuoti organizmai, gauti iš sodo augalų ar sodo augalų dauginamosios medžiagos, yra skirti naudoti kaip maistas arba maisto sudėtyje, kaip nurodyta reglamento (EB) Nr. 1829/2003 3 straipsnyje, arba kaip pašaras arba pašaro sudėtyje, kaip nurodyta reglamento (EB) Nr. 1829/2003 15 straipsnyje, sodo augalai ar sodo augalų dauginamoji

medžiaga turi būti tiekiamai rinkai tik tuomet, jei maistui ar pašarui, gautam iš šios medžiagos, buvo išduotas leidimas pagal šį reglamentą.

159. Genetiškai modifikuotos veislės sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų etiketėse arba oficialiuose ar neoficialiuose dokumentuose, kurie tvirtinami arba pridedami prie sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų siuntos, pagal šio aprašo nuostatas turi būti aiškiai nurodyta, kad veislė yra genetiškai modifikuota, ir nurodyti genetiškai modifikuotų organizmų pavadinimai.

160. CAC medžiaga tiekiamai rinkai, jeigu:

160.1. CAC medžiagos siunta vienalytė ir yra pridėtas tiekėjo dokumentas;

160.2. tiekėjo dokumente nurodoma:

160.2.1. „ES taisyklės ir standartai“;

160.2.2. valstybės narės kodas (LT);

160.2.3. „Valstybinė augalininkystės tarnyba prie Žemės ūkio ministerijos“;

160.2.4. tiekėjo pavadinimas arba jo registracijos numeris;

160.2.5. siuntos numeris arba savaitės numeris;

160.2.6. botaninis augalo pavadinimas;

160.2.7. CAC medžiaga;

160.2.8. veislė ar augalo klonas;

160.2.9. poskiepis, jo veislės pavadinimas arba jos apibūdinimas arba tarprūšinis hibridas. Jei augalai skiepyti, tokia informacija pateikiama apie poskiepius ir į viršūnę skiepytus augalus. Jeigu tai veislės, kurių oficialios registracijos arba augalo veislės teisinės apsaugos paraiškos nagrinėjamos, nurodoma tokia informacija: „siūlomas pavadinimas“ ir „paraiška nagrinėjama“;

160.2.10. kiekis;

160.2.11. auginimo šalis ir atitinkamas kodas (jei tai kita valstybė narė, nei ta, kurioje parengtas tiekėjo dokumentas);

160.2.12. dokumento išdavimo data.

161. Valstybinė augalininkystės tarnyba kontroliuoja CAC medžiagą.

162. Jei CAC medžiaga tiekiamai su augalo pasu, tiekėjui pageidaujant jis gali būti laikomas tiekėjo dokumentu. Visais atvejais turi būti nurodyta „ES kokybė“ ir atsakinga institucija, taip pat veislė ar poskiepio pavadinimas ir kategorija.

163. Jei mažmenininkas, nepažeisdamas kitų teisės aktų nuostatų, sodo augalų dauginamąją medžiagą ir sodo augalus tiekia galutiniam naudotojui neprofesionalui, ženklinimo reikalavimai gali apsiriboti atitinkama informacija apie medžiagą.

164. Jei atsiranda laikinų sunkumų tiekiant sodo augalų dauginamąją medžiagą ir sodo augalus, atitinkančius šiuos reikalavimus, EK sprendimu gali būti patvirtintos tiekimo rinkai priemonės dėl sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų, atitinkančios ne tokius griežtus reikalavimus.

165. Tiekiant rinkai sodo augalų dauginamąją medžiagą ir sodo augalus, netaikomi jokie kiti apribojimai dėl tiekėjo, kenksmingųjų organizmų nustatymo, auginimo terpės ir tikrinimo tvarkos, išskyrus numatytus šiame apraše.

166. Valstybinė augalininkystės tarnyba užtikrina, kad auginimo ir rinkai tiekimo metu būtų atliekami sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų oficialūs patikrinimai, o CAC medžiagos – atsitiktiniai patikrinimai, siekiant nustatyti, ar laikomasi šiame apraše nustatytų reikalavimų.

167. Jei nustatoma, kad sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai neatitinka šiame apraše nustatytų reikalavimų, Valstybinė augalininkystės tarnyba imasi atitinkamų veiksmų užtikrinti, kad sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai atitiktų šio aprašo nuostatas, o jei tai neįmanoma, uždraudžia tokią sodo augalų dauginamąją medžiagą ir sodo augalus tiekti rinkai.

168. Jei nustatoma, kad tiekėjo rinkai tiekiamą sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai neatitinka šių reikalavimų, Valstybinė augalininkystės tarnyba turi užtikrinti, kad prieš tokį tiekėją bus imtasi atitinkamų priemonių. Jei tiekėjui uždraudžiama tiekti rinkai sodo augalų dauginamąją medžiagą ar sodo augalus, Valstybinė augalininkystės tarnyba apie tai praneša EK ir ES valstybių kompetentingoms institucijoms.

169. Visos priemonės, kurių buvo imtasi pagal 165 punkto nuostatas, panaikinamos, kai tik įsitikinama, kad sodo augalų dauginamoji medžiaga ar sodo augalai, kuriuos tiekėjas ketina tiekti rinkai, ateityje atitiks šiuos reikalavimus.

170. EK nustatyta tvarka nusprendžia, ar ne ES valstybėje išauginta sodo augalų dauginamoji medžiaga ir sodo augalai, dėl kurių suteikiamos tokios pat garantijos dėl tiekėjo įsipareigojimų, veislės tapatumo požymių, augalų sveikatingumo, auginimo terpės, pakavimo, kontrolės priemonių, ženklinimo, visais šiais atžvilgiais yra lygiavertė sodo augalų dauginamajai medžiagai ir sodo augalams, išaugintiems ES.

171. Kol bus priimtas šio aprašo 170 punkte nurodytas sprendimas, Valstybinė augalininkystės tarnyba iki 2018 m. gruodžio 31 d., nepažeisdama Lietuvos Respublikos fitosanitarijos įstatymo nuostatų, sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų įvežimui iš ne ES valstybių taiko reikalavimus, kurie nurodyti vienkartinio leidimo išdavimo įvežti į Lietuvos Respubliką dauginamąją medžiagą, išaugintą ne Europos Sąjungos valstybėse, kuri nepripažinta lygiaverte dauginamajai medžiagai, išaugintai Europos Bendrijoje, taisyklėse, patvirtintose Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 2004 m. gruodžio 30 d. įsakymu Nr. 3D-694 „Dėl Vienkartinio leidimo išdavimo įvežti į Lietuvos Respubliką dauginamąją medžiagą, išaugintą ne Europos Sąjungos valstybėse, kuri nepripažinta lygiaverte dauginamajai medžiagai, išaugintai Europos Bendrijoje, taisyklių patvirtinimo“.

172. EK nustatyta tvarka šio aprašo 171 punkte nurodytas terminas įvežant sodo augalų dauginamąją medžiagą ir sodo augalus į ES valstybes gali būti pratęstas, kol bus priimtas 170

punkte minimas sprendimas. Sodo augalų dauginamajai medžiagai ir sodo augalams, įvežtiems į ES valstybę, kitose ES valstybėse netaikomi jokie tiekimo rinkai apribojimai, nei nurodyta šio aprašo 171 punkte.

173. Iki 2022 m. gruodžio 31 d. leidžiama Lietuvos Respublikos teritorijoje tiekti rinkai sodo augalų dauginamąją medžiagą ir sodo augalus, gautus iš superelitinių, elitinių ir sertifikuotų motininių augalų arba iš CAC medžiagos, kurie buvo iki 2017 m. sausio 1 d. ir oficialiai sertifikuoti iki 2022 m. gruodžio 31 d. arba atitiko CAC medžiagai keliamus reikalavimus. Tiekiant rinkai tokią sodo augalų dauginamąją medžiagą ir sodo augalus jie nustatomi, kaip nurodyta šiame apraše nurodytoje etiketėje arba teikiant šią nuorodą į dokumentus.

XIII SKYRIUS

SODO AUGALŲ DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS IR SODO AUGALŲ LAIKYMO IR VEŽIMO REIKALAVIMAI

174. Atrinktieji motininiai sodo augalai, motininiai sodo augalai, sodo augalų dauginamoji medžiaga, poskiepai, kai medžiaga nepriklauso veislei, ir sodo augalai saugykloje, kuri yra apsaugota nuo vabzdžių ir kurioje užtikrinama, kad nepatektų oru ar iš kitų galimų šaltinių perduodama infekcija, turi būti laikomi atskirai ir paženklinėti etiketėmis. Motininiai sodo augalai ir sodo augalų dauginamoji medžiaga gali būti laikomi kriogeninio konservavimo būdu.

175. Sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų laikymo sąlygos turi būti tokios, kad laikymo metu nebūtų pakenkta pačios sodo augalų dauginamosios medžiagos ar sodo augalų kokybei.

176. Sertifikuota dauginamoji medžiaga ar sodo augalai saugykloje turi būti laikomi atskirai nuo CAC medžiagos, kad nesusimaišytų.

177. Sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų vežimo sąlygos turi būti tokios, kad vežimo metu nebūtų pakenkta pačios sodo augalų dauginamosios medžiagos ar sodo augalų kokybei.

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-276](#), 2004-04-30, *Žin.*, 2004, Nr. 78-2734 (2004-05-11), i. k. 1042330ISAK003D-276

Nr. [3D-584](#), 2007-12-27, *Žin.*, 2008, Nr. 1-39 (2008-01-03), i. k. 1072330ISAK003D-584

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų
dauginamosios medžiagos ir sodo augalų
kokybės reikalavimų aprašo
1 priedas

**AUGALŲ GENČIŲ IR RŪŠIŲ, KURIOMS TAIKOMI PRIVALOMIEJI SODO AUGALŲ
DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS IR SODO AUGALŲ REIKALAVIMAI, SĄRAŠAS**

Eil.Nr.	Genties ar rūšies lotyniškas pavadinimas	Genties ar rūšies lietuviškas pavadinimas
1.	<i>Castanea sativa</i>	valgomasis kaštainis
2.	<i>Citrus</i>	citrinmedis
3.	<i>Corylus avellana</i>	paprastasis lazdynas
4.	<i>Cydonia oblonga</i>	paprastoji cidonija
5.	<i>Ficus carica</i>	skiautėtalapio figus; figmedis
6.	<i>Fortunella</i>	kinkanas
7.	<i>Fragaria</i>	žemuogė; braškė
8.	<i>Juglans regia</i>	graikinis riešutmedis
9.	<i>Malus</i>	obelis
10.	<i>Olea europaea</i>	europinis alyvmedis
11.	<i>Pistacia vera</i>	tikroji pistacija
12.	<i>Poncirus</i>	ponciras
13.	<i>Prunus amygdalus</i>	paprastasis migdolas
14.	<i>Prunus armeniaca</i>	paprastasis abrikosas
15.	<i>Prunus avium</i>	trešnė
16.	<i>Prunus cerasus</i>	paprastoji vyšnia
17.	<i>Prunus domestica</i>	naminė slyva
18.	<i>Prunus persica</i>	paprastasis persikas
19.	<i>Prunus salicina</i>	japoninė slyva
20.	<i>Pyrus</i>	kriaušė
21.	<i>Ribes</i>	serbentas; agrastas
22.	<i>Rubus</i>	avietė; gervuogė
23.	<i>Vaccinium</i>	šilauogė

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų
dauginamosios medžiagos ir sodo augalų
kokybės reikalavimų aprašo
2 priedas

**KENKSMINGŲJŲ ORGANIZMŲ, DĖL KURIŲ REIKALAUJAMA ATLIKTI VIZUALŲJŲ
TIKRINIMĄ TAM TIKROMIS SĄLYGOMIS PAIMTI MĖGINĮ IR ATLIKTI TYRIMUS,
SĄRAŠAS**

I SKYRIUS

**ATRINKTUOSIUOSE SUPERELITINIuose MOTININIuose AUGALuose,
SUPERELITINIuose, ELITINIuose IR SERTIFIKUOTuose MOTININIuose
AUGALuose, SUPERELITINĖJE, ELITINĖJE IR SERTIFIKUOTOJE
DAUGINAMOJOJE MEDŽIAGOJE BEI CAC MEDŽIAGOJE NETURINTYS BŪTI ARBA
IŠ ESMĖS NETURINTYS BŪTI KENKSMINGIEJI ORGANIZMAI**

Eil.Nr.	Gentis ar rūšis	kenksmingieji organizmai
1.	<i>Castanea sativa</i>	Grybai <i>Mycosphaerella maculiformis</i> <i>Phytophthora cambivora</i> <i>Phytophthora cinnamomi</i> Virusai ir į juos panašūs organizmai Kaštainių mozaikos virusas (ChMV)
2.	<i>Citrus, Fortunella, Poncirus</i>	Vabzdžiai <i>Aleurotrixus floccosus</i> <i>Parabemisia myricae</i> <i>Nematodai</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> <i>Tylenchus semi-penetrans</i> Grybai <i>Phytophthora citrophthora</i> <i>Phytophthora parasitica</i>
3.	<i>Corylus avellana</i>	Erkės <i>Phytoptus avellanae</i> Grybai <i>Armillariella mellea</i> <i>Verticillium dahliae</i> <i>Verticillium albo-atrum</i> Bakterijos <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>corylina</i> <i>Pseudomonas avellanae</i>
4.	<i>Cydonia oblonga, Malus ir Pyrus</i>	Vabzdžiai <i>Eriosoma lanigerum</i> <i>Psylla</i> spp. Nematodai <i>Meloidogyne hapla</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> Grybai

		<i>Armillariella mellea</i> <i>Chondrostereum purpureum</i> <i>Glomerella cingulata</i> <i>Pezicula alba</i> <i>Pezicula malicorticis</i> <i>Nectria galligena</i> <i>Phytophthora cactorum</i> <i>Roessleria pallida</i> <i>Verticillium dahliae</i> <i>Verticillium albo-atrum</i> Bakterijos <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i> Virusai Visi kiti, nei nurodyti 3 priede
5.	<i>Ficus carica</i>	Vabzdžiai <i>Ceroplastes rusci</i> <i>Nematodai</i> <i>Heterodera fici</i> <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> Grybai <i>Armillaria mellea</i> Bakterijos <i>Phytomonas fici</i> Virusai ir į juos panašūs organizmai Fikusų mozaikos virusas
6.	<i>Juglans regia</i>	Vabzdžiai <i>Epidiaspis leperii</i> <i>Pseudauleacaspis pentagona</i> <i>Quadraspidotus perniciosus</i> Grybai <i>Armillariella mellea</i> <i>Nectria galligena</i> <i>Chondrostereum purpureum</i> <i>Phytophthora cactorum</i> Bakterijos <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Xanthomonas arboricola</i> pv. <i>juglandis</i>
7.	<i>Olea europaea</i>	Nematodai <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> Bakterijos <i>Pseudomonas savastanoi</i> pv. <i>savastanoi</i> Virusai ir į juos panašūs organizmai

		Kompleksinė lapų pageltimo liga 3
8.	<i>Pistacia vera</i>	Nematodai <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> Grybai <i>Phytophthora cryptogea</i> <i>Phytophthora cambivora</i> <i>Rosellinia necatrix</i> <i>Verticillium dahliae</i>
9.	<i>Prunus amygdalus</i> , <i>P. armeniaca</i> , <i>P. domestica</i> , <i>P. persica</i> ir <i>P. salicina</i>	Vabzdžiai <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> <i>Quadraspidiotus perniciosus</i> Nematodai <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> Grybai <i>Phytophthora cactorum</i> <i>Verticillium dahliae</i> Bakterijos <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>syringae</i> (paveikia <i>P. armeniaca</i>) <i>Pseudomonas viridiflava</i> (paveikia <i>P. armeniaca</i>)
10.	<i>Prunus avium</i> , <i>P. cerasus</i>	Vabzdžiai <i>Quadraspidiotus perniciosus</i> Nematodai <i>Meloidogyne arenaria</i> <i>Meloidogyne javanica</i> <i>Meloidogyne incognita</i> <i>Pratylenchus penetrans</i> <i>Pratylenchus vulnus</i> Grybai <i>Phytophthora cactorum</i> Bakterijos <i>Agrobacterium tumefaciens</i> <i>Pseudomonas syringae</i> pv. <i>morsprunorum</i>
11.	<i>Ribes</i>	Vabzdžiai ir erkės <i>Dasyneura tetensi</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i> <i>Pseudaulacaspis pentagona</i> <i>Quadraspidiotus perniciosus</i> <i>Tetranychus urticae</i> <i>Cecidophyopsis ribis</i> Grybai <i>Sphaerotheca mors-uvae</i> <i>Microsphaera grossulariae</i>

		<i>Diaporthe strumella (Phomopsis ribicola)</i>
12.	<i>Rubus</i>	Grybai <i>Peronospora rubi</i>

II SKYRIUS

ATRINKTUOSE SUPERELITINIUIOSE MOTININIUIOSE AUGALUOSE, SUPERELITINIUIOSE, ELITINIUIOSE IR SERTIFIKUOTUOSE MOTININIUIOSE AUGALUOSE, SUPERELITINĖJE, ELITINĖJE IR SERTIFIKUOTOJE DAUGINAMOJOJE MEDŽIAGOJE BEI CAC MEDŽIAGOJE NETURINTYS BŪTI ARBA IŠ ESMĖS NETURINTYS BŪTI KENKSMINGIEJI ORGANIZMAI IR JŲ KIEKIO LEISTINA RIBA PROCENTAIS

Eil. Nr.	Kenksmingieji organizmai, būdingi tam tikroms gentims ar rūšims	Leistina riba (%)		
		super- elitinei	elitinei	sertifi- kuotai
1.	Fragaria			
1.1.	Vabzdžiai ir erkės			
1.1.1.	<i>Chaetosiphon fragaefoliae</i>	0	0,5	1
1.1.2.	<i>Phytonemus pallidus</i>	0	0	0,1
1.2.	Nematodai			
1.2.1.	<i>Aphelenchoides fragariae</i>	0	0	1
1.2.2.	<i>Ditylenchus dipsaci</i>	0	0,5	1
1.2.3.	<i>Meloidogyne hapla</i>	0	0,5	1
1.2.4.	<i>Pratylenchus vulnus</i>	0	1	1
1.3.	Grybai			
1.3.1.	<i>Rhizoctonia fragariae</i>	0	0	1
1.3.2.	<i>Podosphaera aphanis</i> (Wallroth) Braun & Takamatsu	0	0,5	1
1.3.3.	<i>Verticillium albo-atrum</i>	0	0,2	2
1.3.4.	<i>Verticillium dahliae</i>	0	0,2	2
1.4.	Bakterijos			
1.4.1.	<i>Candidatus Phlomobacter fragariae</i>	0	0	1
1.5.	Virusai			
1.5.1.	Braškių dėmėtligės virusas (SMoV)	0	0,1	2
1.5.2.	Ligas sukeliančios fitoplazmos	0	0	1
1.5.3.	Astrų geltos fitoplazma	0	0,2	1
1.5.4.	Braškių vešlaus dauginimosi liga	0	0,1	0,5
1.5.5.	Stolburas kaip braškių apmirimo liga	0	0,2	1
1.5.6.	Braškių vainiklapių pažaliavimo fitoplazma	0	0	1
1.5.7.	<i>Phytoplasma fragariae</i>	0	0	1
2.	Ribes			
2.1.	Nematodai			
2.1.1.	<i>Aphelenchoides ritzemabosi</i>	0	0,05	0,5
2.2.	Virusai			
2.2.1.	Aukubos mozaika ir juodųjų serbentų	0	0,05	0,5

	gelta kartu			
2.2.2.	Juodųjų serbentų gyslų pašviesėjimas ir gyslų tinkliškumas, agrastų gyslų juostligė	0	0,05	0,5
3.	Rubus			
3.1.	Vabzdžiai			
3.1.1.	<i>Resseliella theobaldi</i>	0	0	0,5
3.2.	Bakterijos			
3.2.1.	<i>Agrobacterium spp.</i>	0	0,1	1
3.2.2.	<i>Rhodococcus fascians</i>	0	0,1	1
3.3.	Virusai			
3.3.1.	Obelių mozaikos virusas (ApMV), juodųjų aviečių nekrozės virusas (BRNV), agurkų mozaikos virusas (CMV), aviečių lapų margligė (RLMV), aviečių lapų dėmėtligė (RLSV), aviečių gyslų chlorozės virusas (RVCV), aviečių geltonosios mozaikos virusas (RYNV)	0	0	0,5
3.3.2.	<i>Vaccinium</i>			
3.4.	Grybai			
3.4.1.	<i>Exobasidium vaccinii</i> var. <i>vaccinii</i>	0	0,5	1
3.4.2.	<i>Godronia cassandrae</i> (anamorph <i>Topospora myrtilli</i>)	0	0,1	0,5
3.5.	Bakterijos			
3.5.1.	<i>Agrobacterium tumefaciens</i>	0	0	0,5
3.6.	Virusai	0	0	0,5

Priedo pakeitimai:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų
dauginamosios medžiagos ir sodo augalų
kokybės reikalavimų aprašo
3 priedas

**KENKSMINGŲJŲ ORGANIZMŲ, DĖL KURIŲ TURI BŪTI VIZUALIAI PATIKRINTA
IR, JEI REIKIA, PAIMTI MĖGINIAI IŠ ATRINKTŲJŲ SUPERELITINIŲ MOTININIŲ
AUGALŲ, SUPERELITINIŲ, ELITINIŲ IR SERTIFIKUOTŲ MOTININIŲ AUGALŲ,
SUPERELITINĖS, ELITINĖS IR SERTIFIKUOTOS DAUGINAMOSIOS MEDŽIAGOS
BEI CAC MEDŽIAGOS, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Gentis ar rūšis	Kenksmingieji organizmai
1.	<i>Citrus, Fortunella</i> ir <i>Poncirus</i>	Virusai Citrinmedžių margligės virusas (CVV) Citrinmedžių psorozės virusas (CPsV) Citrinmedžių lapų dėmėtligės virusas (CLBV) I virusus panašūs organizmai Vaisių suketėjimo liga Gumburiuotos žievės liga Viroidai Citrinmedžių egzokorčio viroidas (CEVd) Apynių žemaugės viroido (HSVd) kacheksijos variantas
2.	<i>Corylus avellana</i>	Virusai Obelių mozaikos virusas (ApMV) Fitoplazmos Riešutų <i>maculatura lineare</i> fitoplazma
3.	<i>Cydonia oblonga</i> ir <i>Pyrus</i>	Virusai Obelių chlorotinės lapų dėmėtligės virusas (ACLSV) Obelių kamieno griovėtumo virusas (ASGV) Obelių kamieno duobėtumo virusas (ASPV) I virusus panašūs organizmai Žievės pleišėjimas, žievės nekrozė Žievės grublėtumas Gumiška žievė, cidonijų geltonoji dėmėtligė Viroidai Kriaušių pūslėtotosios opaligės viroidas (PBCVd)
4.	<i>Fragaria</i>	Nematodai <i>Aphelenchoides blastoforus</i> <i>Aphelenchoides fragariae</i> <i>Aphelenchoides ritzemabosi</i> <i>Ditylenchus dipsaci</i> Grybai <i>Phytophthora cactorum</i> <i>Colletotrichum acutatum</i> Virusai Braškių dėmėtligės virusas (SMoV)
5.	<i>Juglans regia</i>	Virusai Vyšnių lapų susisukimo virusas (CLRV)
6.	<i>Malus</i>	Virusai Obelių chlorotinės lapų dėmėtligės virusas (ACLSV) Obelių mozaikos virusas (ApMV) Obelių kamieno griovėtumo virusas (ASGV)

		Obelių kamieno duobėtumo virusas (ASPV) Į virusus panašių organizmų sukeltos ligos Gumiška mediena, plokščios šakos Pasagiškos žaizdos Vaisių vystymosi sutrikimai: smulkūs vaisiai, žalios raukšlės, grublėti „Ben Davis“ vaisiai, šiurkšti odelė, žvaigždiniai įtrūkiai, rusvi žiedai, rusvi gumbai Viroidai Obelių randuotosios žievės viroidas (ASSVd) Obelių vaisių duobėtumo viroidas (ADFVd)
7.	<i>Olea europaea</i>	Grybai <i>Verticillium dahliae</i> Virusai Vaistučio mozaikos virusas (ArMV) Vyšnių lapų susisukimo virusas (CLRV) Braškių latentinės žiediškosios dėmėtligės virusas (SLRV)
8.	<i>Prunus amygdalus</i>	Virusai Obelių chlorotinės lapų dėmėtligės virusas (ACLSV) Obelių mozaikos virusas (ApMV) Kaulavaisių žemaūgiškumo virusas (PDV) Kaulavaisių žiedinės chlorotinės dėmėtligės virusas (PNRSV)
9.	<i>Prunus armeniaca</i>	Virusai Obelių chlorotinės lapų dėmėtligės virusas (ACLSV) Obelių mozaikos virusas (ApMV) Abrikosų latentinis virusas (ApLV) Kaulavaisių žemaūgiškumo virusas (PDV) Kaulavaisių žiedinės chlorotinės dėmėtligės virusas (PNRSV)
10.	<i>Prunus avium</i> ir <i>P. cerasus</i>	Virusai Obelių chlorotinės lapų dėmėtligės virusas (ACLSV) Obelių mozaikos virusas (ApMV) Vaistučio mozaikos virusas (ArMV) Vyšnių žaliosios žiediškosios margligės virusas (CGRMV) Vyšnių lapų susisukimo virusas (CLRV) Vyšnių nekrotinės rusvosios margligės virusas (CNRMV) Vyšnių susmulkinimo virusas 1 ir 2 (LChV1, LChV2) Vyšnių lapų margligės virusas (ChMLV) Kaulavaisių žemaūgiškumo virusas (PDV) Kaulavaisių žiedinės chlorotinės dėmėtligės virusas (PNRSV) Aviečių žiediškosios dėmėtligės virusas (RpRSV) Braškių latentinės žiediškosios dėmėtligės virusas (SLRSV) Pomidorų juodųjų žiedų nepovirusas (TBRV)
11.	<i>Prunus domestica</i> ir <i>P. salicina</i>	Virusai Obelių chlorotinės lapų dėmėtligės virusas (ACLSV) Obelių mozaikos virusas (ApMV) Vyšnių slyvų latentinės žiediškosios dėmėtligės virusas (MLRSV) Kaulavaisių žemaūgiškumo virusas (PDV) Kaulavaisių žiedinės chlorotinės dėmėtligės virusas (PNRSV)
12.	<i>Prunus persica</i>	Virusai Obelių chlorotinės lapų dėmėtligės virusas (ACLSV) Obelių mozaikos virusas (ApMV) Abrikosų latentinis virusas (ApLV) Kaulavaisių žemaūgiškumo virusas (PDV)

		Kaulavaisių žiedinės chlorotinės dėmėtligės virusas (PNRSV) Braškių latentinės žiediškosios dėmėtligės virusas (SLRSV) Viroidai Persikų latentinės mozaikos viroidas (PLMVd)
13.	<i>Ribes</i>	Virusai pagal atitinkamą rūšį Vaistučio mozaikos virusas (ArMV) Juodųjų serbentų reversijos virusas (BRV) Agurkų mozaikos virusas (CMV) Su agrastų gyslų juostlige susiję virusai (GVBaV) Braškių latentinės žiediškosios dėmėtligės virusas (SLRSV) Aviečių žiediškosios dėmėtligės virusas (RpRSV)
14.	<i>Rubus</i>	Grybai <i>Phytophthora</i> spp., užkrečiantis <i>Rubus</i> Virusai pagal atitinkamą rūšį Obelių mozaikos virusas (ApMV) Juodųjų aviečių nekrozės virusas (BRNV) Agurkų mozaikos virusas (CMV) Aviečių lapų margligė (RLMV) Aviečių lapų dėmėtligė (RLSV) Aviečių gyslų chlorozės virusas (RVCV) Aviečių geltonosios mozaikos virusas (RYNV) Aviečių krūmiškosios žemaugės virusas (RBDV) Fitoplazmos Aviečių žemaugės fitoplazma į virusus panašūs organizmai Aviečių geltonoji dėmėtligė
15.	<i>Vaccinium</i>	Virusai Šilauogių siūliškumo virusas (BSSV) Šilauogių rausvosios žiediškosios dėmėtligės virusas (BRRV) Šilauogių degligės virusas (BlScV) Šilauogių streso virusas (BlScV) Fitoplazmos Šilauogių žemaūgiškumo fitoplazma Šilauogių raganų šluotos fitoplazma Spanguolių netikrų žiedų fitoplazma į virusus panašūs organizmai Šilauogių mozaikos sukėlėjas Spanguolių žiediškosios dėmėtligės sukėlėjas

Papildyta priedu:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų
dauginamosios medžiagos ir sodo augalų
kokybės reikalavimų aprašo
4 priedas

**KENKSMINGŲJŲ ORGANIZMŲ, DĖL KURIŲ TURI BŪTI IŠTIRTAS
DIRVOŽEMIS, KURIAME AUGINAMI SUPERELITINIAI, ELITINIAI IR
SERTIFIKUOTI MOTININIAI AUGALAI, SUPERELITINĖ, ELITINĖ IR
SERTIFIKUOTA DAUGINAMOJI MEDŽIAGA, SĄRAŠAS**

Eil. Nr.	Gentis ar rūšis	Kenksmingieji organizmai
1.	<i>Fragaria</i>	Nematodai <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
2.	<i>Juglans regia</i>	Nematodai <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
3.	<i>Olea europaea</i>	Nematodai <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
4.	<i>Pistacia vera</i>	Nematodai <i>Xiphinema index</i>
5.	<i>Prunus avium</i> ir <i>P. cerasus</i>	Nematodai <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
6.	<i>P. domestica</i> , <i>P. persica</i> ir <i>P. salicina</i>	Nematodai <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
7.	<i>Ribes</i>	Nematodai <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>
8.	<i>Rubus</i>	Nematodai <i>Longidorus attenuatus</i> <i>Longidorus elongatus</i> <i>Longidorus macrosoma</i> <i>Xiphinema diversicaudatum</i>

Papildyta priedu:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

MĖGINIŲ ĖMIMO IR TYRIMŲ ATLIKIMO TVARKOS ATMINTINĖ

1. *Castanea sativa*:

1.1. visų kategorijų augalai yra vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

1.2. mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje.

2. *Citrus*, *Fortunella* ir *Poncirus*:

2.1. superelitinė dauginamoji medžiaga yra vizualiai tikrinama du kartus per metus. Iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po šešerių metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kas šešerius metus, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų užsikrėtimo kenksmingųjų organizmų, taip pat kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje;

2.2. elitinė dauginamoji medžiaga yra vizualiai tikrinama vieną kartą per metus. Vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami ir tyrimai atliekami kas šešerius metus, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede nurodytų užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais;

2.3. sertifikuota dauginamoji medžiaga ir CAC medžiaga vizualiai tikrinama vieną kartą per metus. Mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede.

3. *Corylus avellana*:

3.1. visų kategorijų augalai yra vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

3.2. mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede.

4. *Cydonia oblonga*, *Malus*, *Pyrus*:

4.1. visų kategorijų augalai yra vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

4.2. iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po penkiolikos metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kas penkiolika metų, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų užsikrėtimo kenksmingųjų organizmų, išskyrus ligas, kurias sukelia į virusus panašūs organizmai ir viroidai, taip pat kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje;

4.3. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami ir tyrimai atliekami kas penkiolika metų, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų, išskyrus ligas, kurias sukelia į virusus panašūs

organizmai ir viroidai, taip pat kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje;

4.4. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami ir tyrimai atliekami kas penkiolika metų, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų, išskyrus ligas, kurias sukelia į virusus panašūs organizmai ir viroidai, taip pat kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje;

4.5. sertifikuotų sodo augalų mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

4.6. CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus abejonių dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede.

5. *Ficus carica*:

5.1. visų kategorijų augalai yra vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

5.2. mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje.

6. *Fragaria*:

6.1. visų kategorijų augalai yra vizualiai tikrinami du kartus per metus augimo sezono metu. Mikrodauginimo būdu išauginti augalai ir dauginamoji medžiaga, kuri laikoma trumpiau nei tris mėnesius, turi būti patikrinta tik vieną kartą per tą laikotarpį;

6.2. iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kasmet, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede išvardytų kenksmingųjų organizmų, taip pat kilus įtarimų dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje;

6.3. elitinės, sertifikuotos dauginamosios medžiagos ir CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje ir 3 priede.

7. *Juglans regia*:

7.1. visų kategorijų augalai vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

7.2. iš kiekvieno žydinčio superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kasmet, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų, taip pat kilus abejonių dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje;

7.3. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami ir tyrimai atliekami kasmet, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų;

7.4. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami ir tyrimai atliekami kas trejus metus, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų;

7.5. sertifikuotų sodo augalų mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimų dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede;

7.6. CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede.

8. *Olea europaea*:

8.1. visų kategorijų augalai vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

8.2. iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po dešimties metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kas dešimt metų, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų, taip pat kilus abejonių dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje;

8.3. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami taip, kad per trisdešimt metų būtų atlikti visų augalų tyrimai, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų;

8.4. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, sertifikuotų motininių augalų, naudojamų sėkloms gauti (toliau – sėkliniai motininiai augalai), dalies mėginiai imami taip, kad per keturiasdešimt metų būtų atlikti visų augalų tyrimai, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų. Remiantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, sertifikuotų motininių augalų, kurie nėra sėkliniai motininiai augalai, dalies mėginiai imami taip, kad per trisdešimt metų būtų atlikti visų augalų tyrimai, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų;

8.5. CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede.

9. *Pistacia vera*:

9.1. visų kategorijų augalai vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

9.2. mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje.

10. *Prunus amygdalus*, *P. armeniaca*, *P. domestica*, *P. persica* ir *P. salicina*:

10.1. visų kategorijų augalai vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

10.2. iš kiekvieno žydinčio superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai dėl PDV ir PNRSV atliekami po metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kasmet. Imami kiekvieno medžio, specialiai pasodinto dėl apdulkinimo, ir prireikus aplinkoje esančių pagrindinių apdulkinančių medžių mėginiai ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV. Iš kiekvieno žydinčio *P. persica* superelitinio motininio augalo mėginiai imami po metų nuo jo pripažinimo

superelitiniu motininiu augalu ir atliekami jų tyrimai dėl PLMVd. Iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami po dešimties metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kas dešimt metų ir atliekami jų tyrimai dėl šio aprašo 3 priede rūšiai nurodytų virusų, išskyrus PDV ir PNRSV, taip pat tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje išvardytų kenksmingųjų organizmų buvimo;

10.3. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu:

10.3.1. žydinčių elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami kasmet ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

10.3.2. imami medžių, specialiai pasodintų dėl apdulkinimo, ir prireikus aplinkoje esančių pagrindinių apdulkinančių medžių mėginiai ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

10.3.3. žydinčių *P. persica* elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami kartą per metus ir atliekami jų tyrimai dėl PLMVd;

10.3.4. nežydinčių elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami kas trejus metus ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

10.3.5. elitinių motininių augalų dalies mėginiai imami kas dešimt metų ir atliekami jų tyrimai dėl 2 priedo I skyriuje ir 3 priede rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų, išskyrus PDV ir PNRSV;

10.4. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu:

10.4.1. žydinčių sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami kasmet ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

10.4.2. imami medžių, specialiai pasodintų dėl apdulkinimo, ir, prireikus, aplinkoje esančių pagrindinių apdulkinančių medžių mėginiai ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

10.4.3. žydinčių *P. persica* sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami kartą per metus ir atliekami jų tyrimai dėl PLMVd;

10.4.4. nežydinčių sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami kas trejus metus ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

10.4.5. sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami kas penkiolika metų ir atliekami jų tyrimai dėl 2 priedo I skyriuje ir 3 priede rūšiai nurodytų kenksmingųjų organizmų, išskyrus PDV ir PNRSV;

10.5. CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus abejonių dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede.

11. ***Prunus avium* ir *P. cerasus*:**

11.1. visų kategorijų augalai vizualiai tikrinami vieną kartą per metus;

11.2. iš kiekvieno žydinčio superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai dėl PDV ir PNRSV atliekami po metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kasmet.

Imami kiekvieno medžio, specialiai pasodinto dėl apdulkinimo, ir prireikus aplinkoje esančių pagrindinių apdulkinančių medžių mėginiai ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

11.3. iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami po dešimties metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kas dešimt metų ir atliekami jų tyrimai dėl šio aprašo 3 priede rūšiai išvardytų virusų, išskyrus PDV ir PNRSV, taip pat tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje;

11.4. vadovaujantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu:

11.4.1. žydinčių elitinių ir sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami kasmet ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV. Remiantis atitinkamų augalų užkrėtimo rizikos vertinimu, imami medžių, specialiai pasodintų dėl apdulkinimo, ir prireikus aplinkoje esančių pagrindinių apdulkinančių medžių mėginiai ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

11.4.2. nežydinčių elitinių ir sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami kas trejus metus ir atliekami jų tyrimai dėl PDV ir PNRSV;

11.4.3. elitinių ir sertifikuotų motininių augalų dalies mėginiai imami kas dešimt metų ir atliekami jų tyrimai dėl 2 priedo I skyriuje ir 3 priede rūšiai išvardytų kenksmingųjų organizmų, išskyrus PDV ir PNRSV;

11.5. CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo I skyriuje ir 3 priede.

12. *Ribes*:

12.1. superelitinė dauginamoji medžiaga vizualiai tikrinama du kartus per metus;

12.2. iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po ketverių metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kas ketverius metus, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų, taip pat kilus abejonių dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priede;

12.3. elitinė, sertifikuota dauginamoji medžiaga ir CAC medžiaga vizualiai tikrinama kartą per metus;

12.4. elitinės, sertifikuotos dauginamosios medžiagos ir CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus abejonių dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose.

13. *Rubus*

13.1. superelitinė dauginamoji medžiaga vizualiai tikrinama du kartus per metus;

13.2. iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po dvejų metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininiu augalu ir vėliau kas dvejus metus, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede išvardytų kenksmingųjų organizmų, taip pat kilus abejonių dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priede;

13.3. elitinė dauginamoji medžiaga tikrinama lauke arba vazonuose auginami augalai apžiūrimi du kartus per metus. Mikrodauginimo būdu išauginti augalai ir dauginamoji medžiaga, kuri laikoma trumpiau nei tris mėnesius, turi būti patikrinta tik vieną kartą per tą laikotarpį;

13.4. elitinės dauginamosios medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose;

13.5. sertifikuota dauginamoji medžiaga ir CAC medžiaga vizualiai tikrinama vieną kartą per metus;

13.6. sertifikuotos dauginamosios medžiagos ir CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus abejonų dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 ir 3 prieduose.

14. *Vaccinium*:

14.1. superelitinė dauginamoji medžiaga vizualiai tikrinama du kartus per metus;

14.2. iš kiekvieno superelitinio motininio augalo mėginiai imami ir tyrimai atliekami po penkerių metų nuo jo pripažinimo superelitiniu motininio augalu ir vėliau kas penkerius metus, siekiant nustatyti, ar yra šio aprašo 3 priede nurodytų kenksmingųjų organizmų, taip pat kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje;

14.3. elitinė dauginamoji medžiaga vizualiai tikrinama du kartus per metus;

14.4. elitinės dauginamosios medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje ir 3 priede;

14.5. sertifikuota dauginamoji medžiaga ir CAC medžiaga vizualiai tikrinama vieną kartą per metus;

14.6. sertifikuotos dauginamosios medžiagos ir CAC medžiagos mėginiai imami ir tyrimai atliekami kilus įtarimui dėl užsikrėtimo kenksmingaisiais organizmais, kurie nurodyti šio aprašo 2 priedo II skyriuje ir 3 priede.

Papildyta priedu:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų
dauginamosios medžiagos ir sodo augalų
kokybės reikalavimų aprašo
6 priedas

**ELITINIŲ MOTININIŲ AUGALŲ, AUGINAMŲ LAUKE, NEAPSAUGOTŲ NUO
VABZDŽIŲ, KARTŲ SKAIČIAUS IR ELITINIŲ MOTININIŲ AUGALŲ, PADAUGINTŲ
VEGETATYVINIŲ BŪDU, AUGINIMO TRUKMĖS PAGAL GENTIS ARBA RŪŠIS
ATMINTINĖ**

1. *Castanea sativa*:

1.1. elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas;

1.2. elitinį motininį poskiepį, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip tris kartas;

1.3. elitinių motininių augalų dalį sudarantys poskiepai laikomi pirmos kartos elitine dauginamąja medžiaga.

2. *Citrus*, *Fortunella* ir *Poncirus*.:

2.1. elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip vieną kartą;

2.2. elitinį motininį poskiepį, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip tris kartas;

2.3. elitinių motininių augalų dalį sudarantys poskiepai laikomi pirmos kartos elitine medžiaga.

3. ***Corylus avellana*** – elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas.

4. *Cydonia oblonga*, *Malus*, *Pyrus*:

4.1. elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas;

4.2. elitinį motininį poskiepį, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip tris kartas;

4.3. elitinių motininių augalų dalį sudarantys poskiepai laikomi pirmos kartos elitine medžiaga.

5. ***Ficus carica*** – elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas.

6. ***Fragaria*** – elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip penkias kartas.

7. ***Juglans regia*** – elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas.

8. ***Olea europaea*** – elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip vieną kartą.

9. ***Prunus amygdalus*, *P. armeniaca*, *P. domestica*, *P. persica* ir *P. salicina*:**

9.1. elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas;

9.2. elitinį motininį poskiepį, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip tris kartas;

9.3. elitinių motininių augalų dalį sudarantys poskiepai laikomi pirmos kartos elitine medžiaga.

10. ***Prunus avium* ir *P. cerasus*:**

10.1. elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas;

10.2. elitinį motininį poskiepį, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip tris kartas;

10.3. elitinių motininių augalų dalį sudarantys poskiepai laikomi pirmos kartos elitine medžiaga.

11. ***Ribes*** – elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip tris kartas. Motininiai augalai kaip motininiai augalai turi būti palaikomi ne daugiau kaip šešerius metus.

12. ***Rubus*** – elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas. Kiekvienos kartos motininiai augalai kaip motininiai augalai laikomi ne daugiau kaip ketverius metus.

13. ***Vaccinium*** elitinį motininį augalą, gautą vegetatyvinio dauginimo būdu, galima dauginti ne daugiau kaip dvi kartas.

Papildyta priedu:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų
dauginamosios medžiagos ir sodo augalų
kokybės reikalavimų aprašo
7 priedas

(Sodo augalų etiketės forma)

SODO AUGALŲ ETIKETĖ

ES taisyklės ir standartai / EU rules and standards VAT – LT Tiekėjo registracijos Nr. / Registration No. Siuntos Nr. / Ref. No. Gentis / Rūšis / Genus Veislė / Variety Kategorija / Category Kiekis / Quantity Auginimo šalis / Country of production Išdavimo metai / Year of issue	ES – augalo pasas / EU – Plant passport Registracijos Fitosanitariniame registre numeris / Registration number Nr. ZP RP Kilmės šalis / Country of origin
---	--

Papildyta priedu:

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-276](#), 2004-04-30, Žin., 2004, Nr. 78-2734 (2004-05-11), i. k. 1042330ISAK003D-276

Dėl žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. 383 "Dėl Privalomųjų reikalavimų vaisinių ir uoginių sodo augalų sodmenims" pakeitimo

2.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-584](#), 2007-12-27, Žin., 2008, Nr. 1-39 (2008-01-03), i. k. 1072330ISAK003D-584

Dėl žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. 383 "Dėl Privalomųjų reikalavimų vaisinių ir uoginių sodo augalų sodmenims" pakeitimo

3.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-626](#), 2010-07-07, Žin., 2010, Nr. 82-4359 (2010-07-13), i. k. 1102330ISAK003D-626

Dėl žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. 383 "Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų reikalavimų aprašo" pakeitimo

4.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-65](#), 2011-02-01, Žin., 2011, Nr. 16-740 (2011-02-08), i. k. 1112330ISAK0003D-65

Dėl žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. 383 "Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo

5.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-126](#), 2010-02-18, Žin., 2010, Nr. 22-1040 (2010-02-23), i. k. 1102330ISAK003D-126

Dėl žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. 383 "Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų reikalavimų aprašo" pakeitimo

6.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-872](#), 2014-11-19, paskelbta TAR 2014-11-19, i. k. 2014-17185

Dėl Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. 383 „Dėl Privalomųjų reikalavimų vaisinių ir uoginių sodo augalų sodmenims“ pakeitimo

7.

Lietuvos Respublikos žemės ūkio ministerija, Įsakymas

Nr. [3D-778](#), 2016-12-30, paskelbta TAR 2016-12-30, i. k. 2016-30137

Dėl žemės ūkio ministro 1999 m. spalio 7 d. įsakymo Nr. 383 „Dėl Privalomųjų rinkai tiekiamos sodo augalų dauginamosios medžiagos ir sodo augalų reikalavimų aprašo patvirtinimo“ pakeitimo